

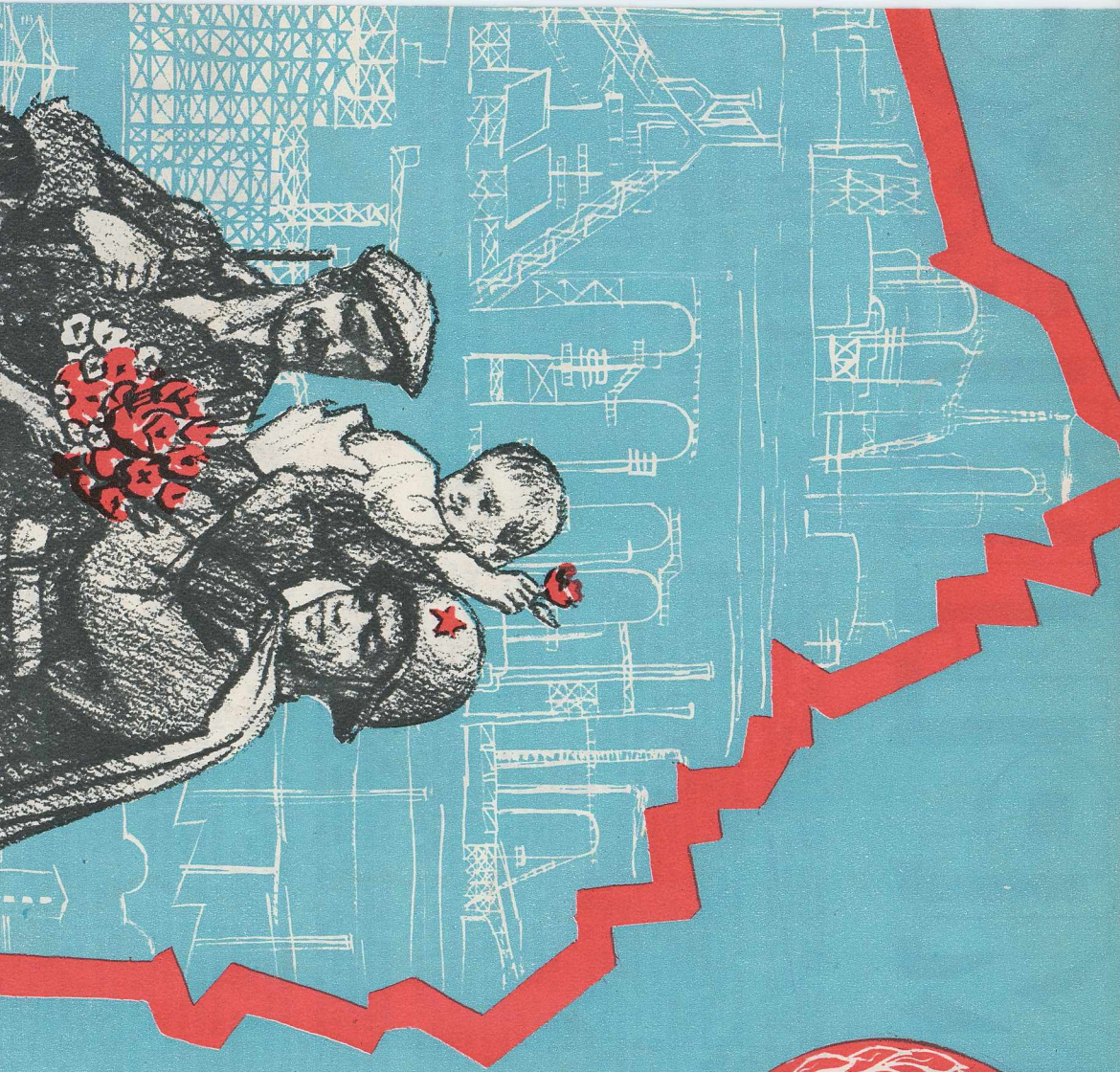


Nr. 34 (170) — 23 August 1958

# FLACĂRA

*Proletari din toate țările, uniți-vă!*





23 AUGUST

Ehliqat's Central  
Keg on 1  
Himrdara, Neva







# 14 ANI ...



Entuziasmul bucureștenilor eliberați apare evident și în această fotografie.



Fotografie unică. Una dintre primele patrule ale Armatei Sovietice intrate în București în recunoaștere.



În fruntea celor care urează „Bun venit!” eliberatorilor, sînt muncitorii. În fotografie, delegații muncitorilor de la C.F.R. și Vulcan ieșiți să întîmpine Armata Sovietică.



Unul din afișele Apărării Patriotice purtînd lozincă lansată de Partidul Comunist Român: „Totul pentru front, totul pentru victorie”.



Întîmpinarea Armatei Roșii, membri ai Uniunii Tineretului Comunist manifestează pentru prima oară în legalitate.

Tanchiștii sînt primiți cu flori.



Din toate cartierele, din toate casele, tineri și vîrstnici au ieșit să-i primească pe eliberatori.



Zeci, sute, mii de camioane încărcate cu alimente, îmbrăcăminte, cărți, se îndreaptă zi și noapte spre front.



O întîlnire emoționantă. Iată-i pe primii voluntari romîni încadrați în divizia Tudor Vladimirescu intrînd în București.



Apărarea Patriotică pregătește pachete pentru ostașii răniți și pentru front.

La cîteva sute de metri se află „linia întîii”. Darurile au ajuns pînă aici.



Biblioteca Centrală  
Regională  
Hunedoara-Deva





Eliberatorii pe străzile Bucureștiului.



Neuitată pentru poporul nostru va rămîni fapta eroică a soldatului pontonier Eftimi Croitoru. Păzind podul de la Tiszalök, el și-a sacrificat viața pentru a-l salva de la dis-trugere.



Pentru curățirea țării de cotropitori, pentru eliberarea Ardealului de Nord și zdrobirea definitivă a fasciștilor, nenumărați tineri patrioți au cerut în mod voluntar să plece pe front. La București (fotografia de sus), la Brașov (fotografia de jos) și în toată țara, centrele de recrutare s-au dovedit neîncăpătoare.



Miskolcz-ul a fost eliberat. Trupele noastre trec pe strada principală a orașului.

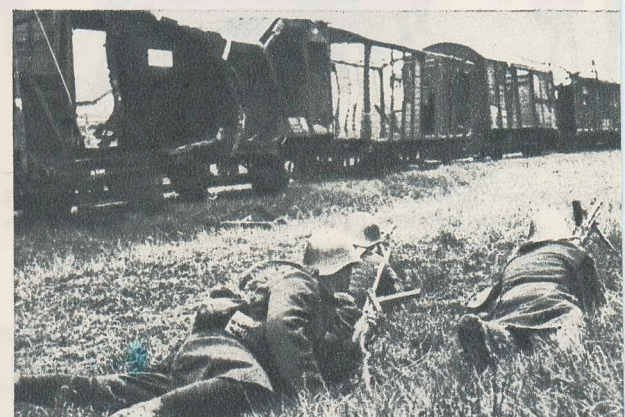


Budapesta. Trupele noastre au adus o contribuție însemnată la eliberarea orașului.



Ajutorul și mîngîierile unui prieten sincer fac întotdeauna suferința mai puțin grea.

În numeroase bătălii, ostașii romîni și sovietici au luptat tot la cot. Bucuriile, victoriile și jertfele comune stau la temelie prieteniei sincere și creatoare care leagă azi cele două popoare.

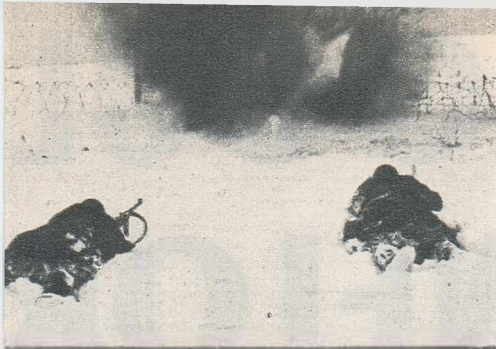


Frontul din Cehoslovacia. Lupte pentru lichidarea inacului adăpostit într-o gară.

Ostași romîni, sovietici și țărani slovaci sîrbătoresc împreună alungarea hitleriștilor.







ptele din munții Tatra, diviziile românești acoperit de o glorie nepieritoare. Fortițele naturale ale regiunii, cazematele și stemul defensiv îndrăgii al fasciștilor s-au lăsat zadarnice în fața atacurilor vijelioase zălănuite de vânătorii noștri de munte.



Pământul Ungariei a fost eliberat și cu jertfa le singe a ostașilor români. În fotografie, monumentul de la Tápösty.



numeroase localități în R.P. Ungară și R. Cehoslovacă întâlnesc în fruntea lor eroii noștri care ostănuindu-se împotriva armatei fasciste.

EROILOR DIN C. 4 A. ROMÂN, AI BRAVELOR DIVIZIILOR 3 ȘI 2 V. M. CĂZUȚI ÎN REGIUNEA LUCENEC PENTRU ELIBERAREA CECOSLOVACIEI IAN. 1945

## CITEVA CIFRE...

Trupele terestre ale armatei române au luptat începând de la 23 August 1944, alături de glorioasa Armată Sovietică, pînă la înfringerea completă a hitleriștilor. Timp de 260 de zile, cot la cot cu ostașii sovietici, ostașii români au capturat 103.214 prizonieri și au străpuns dispozitivul inamic de la Mureș pînă în Boemia, adică pe o adîncime de peste 1000 kilometri. Pe această distanță au eliberat 3.831 localități dintre care 53 orașe. De asemenea, armatele române au participat la eliberarea orașelor Cluj, Oradea, Debrețin, Budapesta, Lucenec și Bratislava.

★

Corpul aerian român a luptat împotriva hitleriștilor cu toate forțele de care dispunea, acțiunile sale totalizînd peste 4.200 misiuni, 8.300 ieșiri avion, 11.000 ore de zbor și 1.350 tone bombe lansate. Aviația noastră a provocat inamicului importante pierderi, distrugînd printre altele: 68 de tancuri și 526 autovehicule, 26 baterii de artilerie, 15 nave scufundate pe Dunăre, 92 de tunuri, 68 de gări, 24 întreprinderi de căi ferate, 7 aerodroame, 8 poduri dintre care 2 peste Dunăre. În plus, în cursul operațiunilor de curățire a teritoriului, datorită acțiunilor aviației noastre, au fost capturate 220 de avioane și 474 autovehicule inamice.

★

Unitățile române de marină au capturat de la inamic 430 vase fluviale și maritime, au scufundat 60 nave și au dragat peste 20.130 de mine, redînd navigației întregul curs al Dunării și contribuind la intensificarea maximă a transporturilor.

Mihu DRAGOMIR

## 23 August

Trebuia să vină.

Unii, puțini, o așteptau ca pe-o spaimă,  
alții, mulțimea, ca pe-o lumină.  
Și nimeni nu gîndea la altceva.

Cum va arăta?

Va fi iarnă sticloasă,  
toamnă călduroasă,

cum va arăta neștiuta zi?

Și totuși unii știau cum va fi.

A fost așa cum vă spun:

din ogoare arate de tun,

din saci de grenade,

din vise incalcate și doruri stricute,

din răni și din spade,

din inchisori cetluite,

din sudori seculare prelinse în tină, —

trebuia să vină!

S-a înroșit, de catiușe, la orizont,

țara s-a făcut front adevărat

și pământul a oțtat, ușurat.

Va părea atît de simplu peste un veac!

Simplu, cum este orșice leac.

Simplu ca aurul fără rugină.

Simplu pentru că trebuia să vină.

Dar simplitatea a fost plătută cu viați,

temnițele-au supt singele cu mîi de bureți,

pînă cînd ziua a zîmbit și-a pedepsit.

Trebuia să vină. Și a venit!

AI. ANDRIȚOIU

## De 23 August

Eu, an de an, cîntarea mi-o primenesc, — așa cum primenim, la praznic, mătasea din drapele, ca-n versul meu să-ncapă, din plin, lumina ta, aleasă sărbătoare a tinereții mele.

Schimba-voi lirei struna, să sune mai mareș acum cînd vremea nu e de tîngă și tristețe. Sînt fericit că-n noua armată de poeți păzesc și cînt a țării și-a erei frumusețe.

Din răsărit sosiră. Ca zorii au sosit cu steaguri desfăcute înalt din auroră. Armonici și-automate, atunci s-au împletit, pentru a libertății îndăltătoare oră.

Purtau o stea de purpur pe cască. Spuneți voi, Tovarăși buni de muncă, de luptă și de vise cu pline și cu sare -n răsucite de război cum i-am primit, pe drumuri, cu brațele deschise.

Uzine ridicate cu fruntea spre azur, ogoare-vestimîntate în mantie-aurie, — spuneți și voi cu glasul melodiios și pur cum i-am primit cu floare suris și veselie.

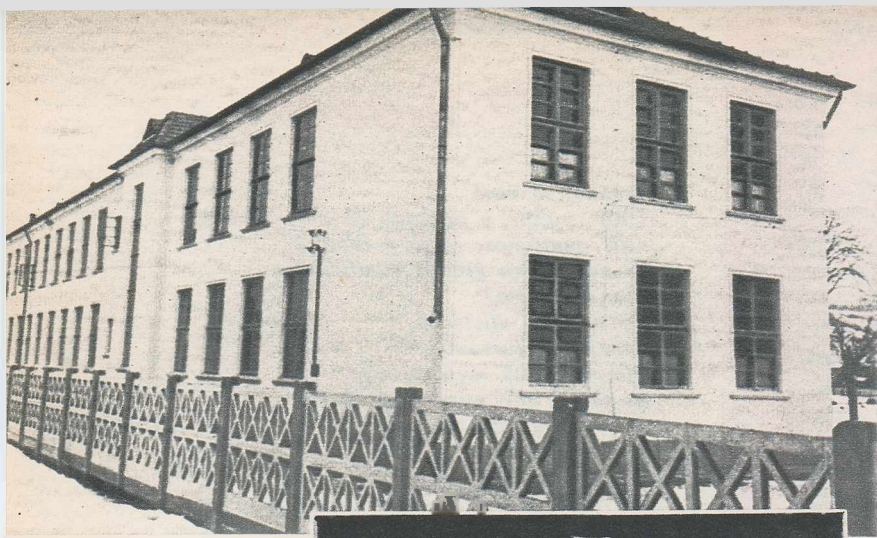
Intors în jurul axei și-al soarelui mereu se va-nvîrți pământul, planeta noastră mare. Ci an de an, în August, cu lira albă, eu voi instruna un cîntec de nouă sărbătoare.

Și-așa, trecînd din ziua spre noapte și spre zi, cu cîntecul pe buze, în inimi și pe strune, — în melodia-i caldă eu voi încărungi precum încărunțește fiecde om din lume.

Doar tu, cu tinerețea, de-o pururea vei sta cîntată sărbătoare a mea și-a țării mele. Deci versul primenescu-l cu tine, ziua-ștea, cum primenim, la praznic, mătasea din drapele.



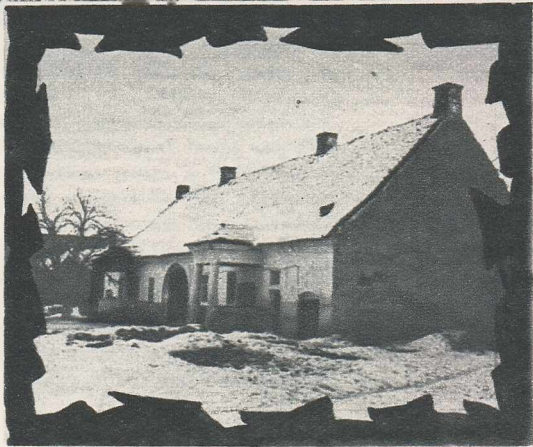
# IN LOCUL RUINELOR



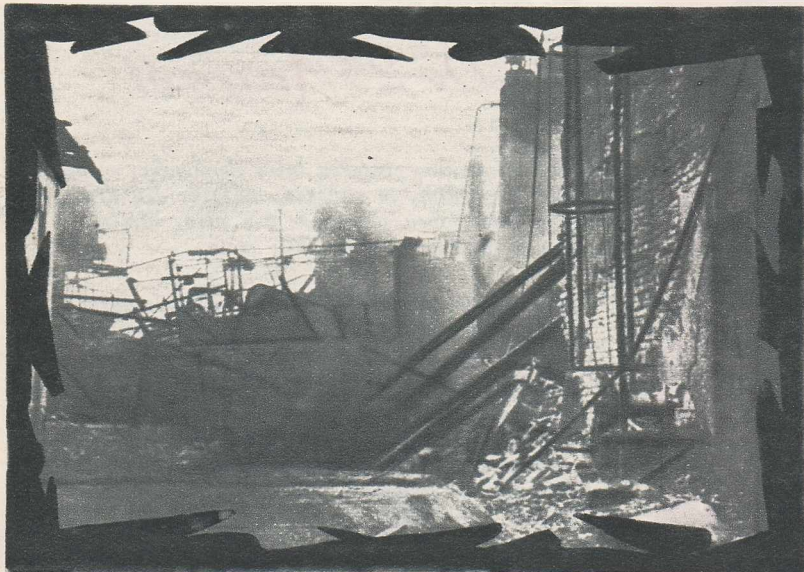
↑  
Așa arată una din numeroasele școli construite în orașul Turda de puterea populară.



Și iată cum arată o școală din Turda, prin grația regiunii burghezo-moșieresc — una din puținele școli existente în oraș pe acea vreme.



Pe aici au trecut fasciștii. Aci erau ruine și maidane — dar puterea populară a construit și în Tg. Mureș străzi și cartiere moderne. ↓



mi amintesc de prima ieșire pe care am făcut-o în afara zidurilor târgului meu moldovenesc, după zbuciumatele și eroicele zile de august '44... Cu un camion militar sovietic mai întâi, pe tenderul unei locomotive mai apoi, am trecut pe șosele aproape impracticabile din pricina mormanelor de fierărie ale „Panzer”-elor și tunurilor fasciste reduse la tăcere și neputință, prin sate incendiate, prin gări cu acoperișurile smulse. Am ajuns la poalele Cireșoaiei. Și resturile cazematelor de beton aruncate în aer, ca niște colți de măsele găunoase, mi s-au părut că profanează inscripția „Pe aici nu se trece!”, pe care cu singele lor o scriseseră, înainte cu 26 de ani, eroii ce se împotriviseră armatelor prusace.

Peste tot vedeai garnituri de tren incendiate, linii aruncate în aer, aceleași tancuri și tunuri cu șenilele și roțile frînte, aceiași colți sinistri ai cazematelor dinamitate, blocuri uriașe de beton smulse din aceste cazemate și zvirlite prin forța exploziei, ca niște așchii, prin porumbiști, la sute de metri depărtare...

...Și pe întreaga vale a Oituzului satele erau arse, aruncate în aer. În furibunda lor neputință, fasciștii în retragere nu s-au mulțumit să ucidă pruncii și să fure vitele muntelui din Cașin și Oituz. Nu i-au satisfăcut nici jafurile. Au socotit că n-ar fi demni de capul de mort de pe gulerele uniformelor SS-iste dacă nu ar lăsa în urma lor moarte și ruină deplină. Și atunci, cu calm, cu singele rece al unei lucidități de crimă preconcepțată, au incendiat cu aruncă-

toarele de flăcări cele mai nice dintre construcții: ca de locuit ale oamenilor. (de săteni, modeste și pașnice și stăpînii lor. Au incendiat calmul și tactul cu care, desigur, în familiile lor din Bavaria Saxonica, aprindeau în nopțile crăciun luminărele de pe „Tannenbaum”... Și în locul lor pașnice de oieri au rămas nele. Și în locul oamenilor, cile proaspete și gropile comfără cruci. Și celui ce-l cercetrîstul peisaj îi spunea, îi strigă: „Să nu uiți niciodată tablă pe care-l ai acum înaintea oilor! Pe aici a trecut fascismul!

Cine a văzut în acele zile zidurile calcinate din Tîrgul Fruș și din Podul Iloaiei, dar mai ruinele lașului, cine a trecut dealurile molcome pe care nu mai aflau decît cîteva urme satului Romînești, cine a vizitat Galații acelor zile, în care statul lui Costache Negri se proieca un simbol al acuzării decorul de ziduri negre al cartier central dinamitat în inimă, casă cu casă, de fascine a văzut copii cu brațe picioare smulse de focoașele mase neexplodate ale bombe căzute în arături și miile mame, cu ochii plini de lacrimi ale recunoștinței, purtînd pline și o gamelă cu hreacăpătate, pentru copiii lor, la bucătăriile de campanie Armatei Sovietice, cine a străbătut apoi drumurile țării, Ungheii pînă în Episcopia Birului, nu va uita niciodată ne-au adus și ne-au lăsat fascismul și războiul.

Și cred că n-a fost om cîine care, privind toate acestea, nu se cutremure. Să nu se cutremure și să nu-și spună că face orice pentru ca așa ceva nu se mai repete!



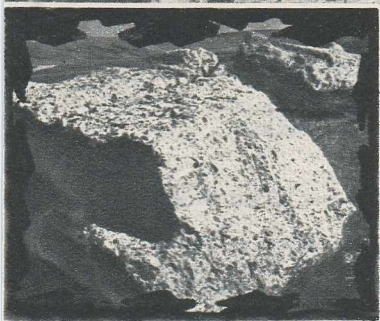
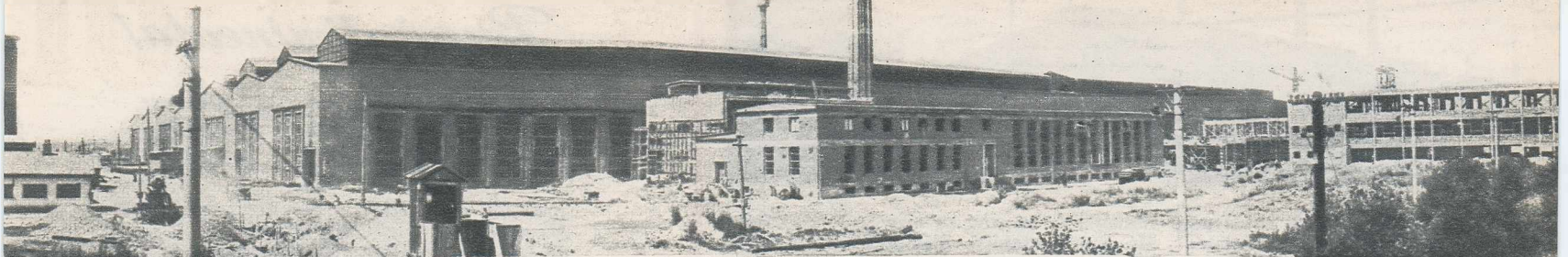
Am trecut din nou, în zilele acestei veri îmbelșugate, pe neleagurile moldovene atît de grîncerate acum 14 ani. Cireșoaia adăpostește și acum, ca și înainte, tăcută și semeață, mormintele eroilor ei. Dar în jurul ei mai domnește liniștea morții. Ea este tulburată de freacă vieții, al vieții noi, trepidan: Liniștea Cireșoaiei este tulburată de duduitul a două termocentrale: una la nord, Comăneșalta la sud, Borzești; de pufăit uriașelor cazane a două uriașe rafinării ultramoderne de petrol — Dărmăneștii și Oneștii; zgomotul muncii sondorilor din Moinești și Zemeș, de neastîpărul minerilor din Comăneș și al zidarilor care construiesc pe întreaga Vale a Troțușului Zgomote care, laolaltă, alcătuiesc o adevărată simfonie — simfonia muncii pașnice.

Simfonia aceasta o auzi cîntată peste tot: pe Valea Oituz

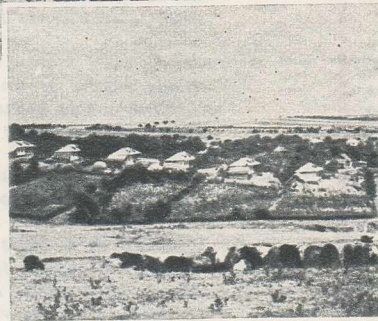




Și iată că astăzi, pe acolo pe unde nu se aflau decât ruine, se înalță construcții industriale ultramoderne, ca noul laminor din Roman.



Din Iași pînă la Focșani, întreaga Moldovă era împinzită de blocurile de beton ale cazematelor aruncate în aer...



Acest sat frumos, azi în întregime reconstruit, este satul Rominești din regiunea Iași. Acum 14 ani aici nu erau decât niște ziduri fumegînde...



Clădirea din al doilea plan este noua maternitate din Tg. Frumos, construită pe un teren pe care în 1944 se aflau ruine.



Podul Iloaiei. În amintirea eroilor sovietici care și-au dat viața pentru libertatea noastră.

zului, acolo unde fasciștii au incendiat casă cu casă, ea răsună în scîrțitul tonsoanelor și în marșurile brigadierilor ce montează Magistrala de Est, marea conductă care va aduce Moldovei prețiosul dar al pămîntului ardelean: metanul; la Bicăz — în vuietul apelor Bistriței — se pregătește să intre în albia nouă de beton pe care i-o făuresc constructorii hidrocentralei. Am auzit-o cîntată de fluierul unui ciobănaș ce-și păștea oile pe o coastă de deal, de pe care se văd casele noi construite ale unei așezări cuprinse: e satul Rominești de lângă Tg. Frumos — cel ce fusese ras de pe suprafața

Păcurari. Și am mai auzit-o la marele laminor din Roman și la noul uriaș combinat al cărnii din Bacău; pe șantierul fabricii de relon din Săvinești și la fabrica de rulmenți din Bîrlad; la fabrica de conserve din Tecuci și la laminorul „Nicolae Cristea” din Galați. România s-a refăcut, s-a înălțat din an în an mai puternică și mai frumoasă. Acolo unde erau ruine, sărăcie, foame și moarte — sînt astăzi fabrici, uzine uriașe, cartiere și întregi orașe noi, freamătă viața și munca pașnică și creatoare. Pe ogoarele pe care iobagii desculți zgîriau pămîntul cu un plug de lemn, duduie tractoare și combine. În

fascismul, trecea războiul. Și astăzi întreaga țară și-a schimbat chipul.

Numai 14 ani! Dar în acești 14 ani țara a fost condusă de clasa muncitoare și de partidul ei. Și dacă cineva, privind uriașele prefaceri, va avea buna dreptate să se minuneze — cunoașterea acestui lucru îi va explica totul: țara noastră se află în plin avînt tocmai pentru că e condusă de partidul clasei muncitoare; pentru că partidul a îndrumat spre o albie comună șuvoaie atît de puternice cum sînt munca entuziastă a poporului, imensul ajutor primit din partea Uniunii Sovietice, ideile socialismului,

devenite o uriașă forță materială. Iar cei care au construit și reconstruit în numele acestor minunate idei nu vor mai permite niciodată ca truda lor să fie distrusă, jefuită, întinată. Poporul nostru ține în mîni sigure, laolaltă cu întreaga lume socialistă, steagul libertății și al fericirii sale.

V. SAVIN

Fotografii de E. IAROVICI

# ...VIATĂ TRIUMFĂTOARE

pămîntului. Și apoi la Iași — același Iași care acum 14 ani plîngea în ruine — am auzit-o în freamătul muncii de la fabrica de penicilină, în eprubetele și retortele din laboratoarele noului Institut de cercetări chimice al Academiei R.P.R., în misticările zidarilor ce construiesc noile blocuri de locuințe muncitorești din

Un aspect pe care-l întîlneai la tot pasul acum 14 ani în capitala Moldovei, arsă, ruinată, pusă la pînze de război.



sate în care oamenii mureau de tifos sau malarie sînt astăzi spitale și dispensare, maternități și creșe. Și biblioteci frecventate de mii de oameni care acum 14 ani nu deosebeau pe „o” de „a”!

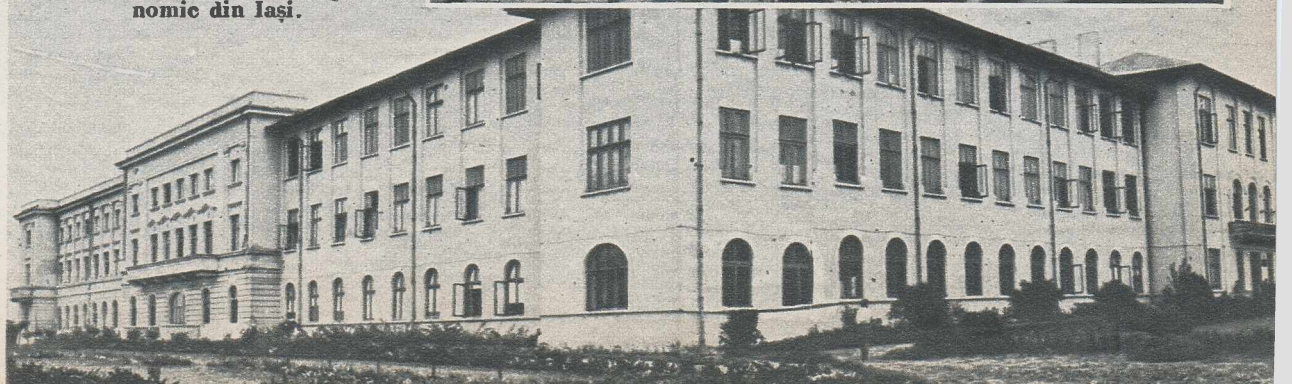
★

Nu s-au scurs decît 14 ani de cînd pe aceste plaiuri trecea

Astăzi, în cartierul Păcurari al Iașului se înalță, pentru cei ce muncesc, aceste blocuri de locuințe moderne.



Iată și frumoasa construcție nouă a Institutului Agronomic din Iași.







Una din marile construcții industriale cu care se mîndrește Galațiul: laminorul „Nicolae Cristea”, ale cărui instalații ultramoderne au intrat în funcțiune recent.



Deși este nereușită din punct de vedere tehnic, publicăm această fotografie, întrucît ea ne amintește de un peisaj pe care nu trebuie să-l uităm: centrul Galațiului așa cum arăta în zilele din august 1944, după ce fasciștii au dinamitat casă cu casă.

Același centru astăzi, parte reconstruit, parte încă în lucru.



În numai cîteva zile de bombardamente lașe, fasciștii au provocat în Capitală numeroase distrugerii. Ei ar fi transformat întreg Bucureștiul într-un morman de ruine, dacă lupta forțelor patriotice, acțiunile armatei noastre și mai ales înaintarea Armatei Sovietice nu i-ar fi făcut să fugă cu coada între picioare.

Cine nu-și amintește cum arătau cartierele ceferiste după zeci de ani de guvernare burghezo-moșierească și după bombardamentele anglo-americane și hitleriste? În fotografie: un aspect de azi al Bucureștilor Noi!...

Dragoș VICOL

## Bună dimineața!

...Mă tiram zdrențuit pe cîmpii devastate, plin de sînge și glod, hăituit de granate și-auzeam străbătînd, ceața:  
„Cui îți dai viața?... Cui îți dai viața?...”

„Cui imi dau viața?... N-o dau, mi-o fură! Mi-au furat plugul din arătură, mi-au furat cerul și pîinea și sarea, munții și aurul, luna și marea!...”

Unde mi-e steaua care mă apără?...  
Unde răsare și unde scapără?...  
...Cine-a scos steaua să mi-o arate străfulgerînd peste glod și granate?...

Și steaua roșie, mîndră stea,  
m-a smuls din moarte și-am pornit după ea!...

...Bună dimineața, lîngă fîntini și păduri,  
bună dimineața, lîngă pîinea pămîntului...  
Bună dimineața, lîngă corăbiile Dunării și lîngă cîntecul vîntului...  
Bună dimineața, lîngă inima orașelor,  
lîngă izvorul zilelor bune,  
bună dimineața, lîngă oilvătăile oțelului și uriașele zări de cărbune!  
Bună dimineața, lîngă-argintatele sonde ce vînează culcușul șteiului!  
Bună dimineața, lîngă tîmplele-inginerilor și lîngă avîntul condeiiului!...  
Bună dimineața, maica mea, patrie,  
bună dimineața!  
Ție și stelei ce ne-a luminat și ne apără,  
toată munca și viața!...

Lucian DUMITRESCU

## Proiect de monument

În loc de cîntece-mpletite  
Cu spuza vetrii, jucăușe,  
El și-a-ngropat copilăria  
În sacul aspru de cartușe.

Intîia flămură, din cite  
A tot nălțat de-atunci pe schele,  
Pe unde frații din companii  
Se mistuiră-n lupte grele.

La ceasul viselor bălaie,  
Nu-și duse pe sub tei, mireasa.  
Intră soldatu-n nemurire,  
Dînd glas grenadei, la Băneasa.

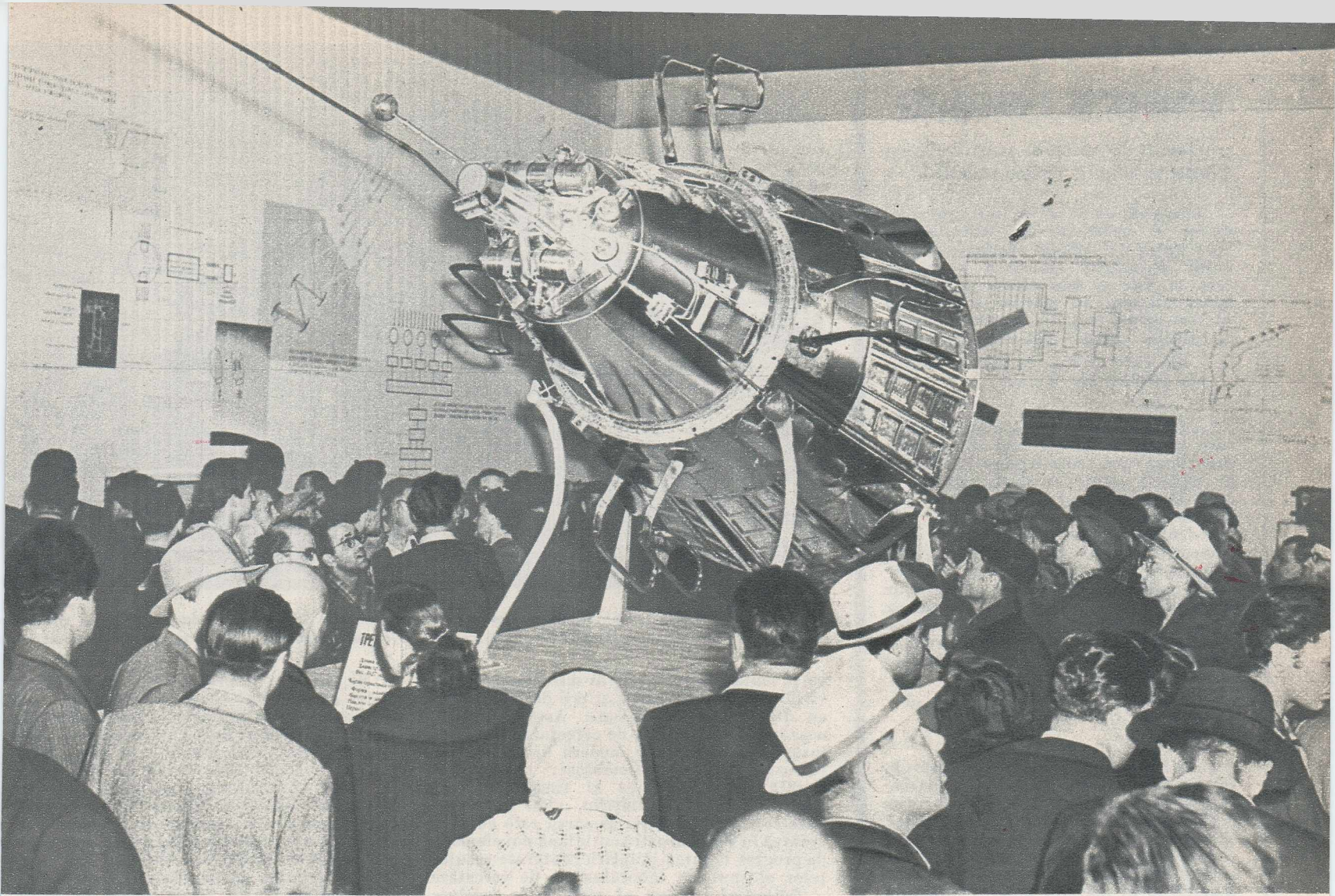
Răcîță-i țeaua mitralierii...  
Fierbinte, dinamita-n mînă...  
Cînd azi croind în munți tunele  
Trezește gresia bătrînă,

Cazona bluză-nsîngerată,  
Sub cer de-atîta moarte trist,  
I-a fost prin viscol de rafale  
Intîiul steag de comunist,

Cu glasul fiecărei salve,  
Prin fumuri de explozii, iuși,  
Ca-n vechi atacuri, poartă parcă  
Și arma fraților căzuți.







Macheta celui de al treilea satelit artificial sovietic este cercetată cu viu interes de mii de cetățeni care vizitează zilnic pavilionul „Știința” al Expoziției industriale unionale din Moscova, precum și de vizitatorii pavilionului sovietic din Expoziția unională de la Bruxelles.

# IMENSA FORȚĂ

**Z**ile de glorioasă aniversare vor rămâne în istoria omenirii datele intrării în funcțiune a primei centrale atomo-electrice și ale lansării primilor sateliți artificiali sovietici ai pământului. Cu aceste prilejuri, mai mult ca oricând omenirea și-a dat seama de imensa forță pe care marea Țară a Socialismului o reprezintă și pe tărîmul științei și tehnicii. Incurajate și stimulate cu pas de P.C.U.S. și de guvernul sovietic, dezvoltându-se din zi în zi prin capacitatea creatoare a poporului și pentru viața lui pașnică, știința și tehnica sovietică au atins astăzi un nivel necunoscut în nici o țară din lume și pe care sint nevoiți să-l recunoască cei mai înrăiți dușmani ai păcii și socialismului.

După exemplul eforturilor creatoare și cu ajutorul rezultatelor obținute de știința și tehnica sovietică, în țările de democrație populară se manifestă astăzi în aceste domenii de activitate un avânt entuziast, ale cărui baze sint puse în slujba îmbunătățirii vieții acestor popoare. Iată țara noastră. În timpul regimului burghezo-moșieresc, nenumărați sașani erau nevoiți să-și abandoneze studiile rețioase din cauza lipsei mijloacelor bănești, dezinteresului forurilor competente sau a persecuției suferite din partea acestora; mii



P. Romiță, Băicoi. Din stație se urmăresc operațiile de carotaj radioactiv ce se desfășoară la o sondă. →



## RECUNOAȘTERI SEMNIFICATIVE

— Declarații despre superioritatea științei și tehnicii țărilor socialiste —

„Lucrările sovietice în domeniul sateliților și rachetelor au schimbat în mod ireversibil tabloul strategic al globului. Prestigiul american a scăzut, ceea ce este și mai elocvent; Statele Unite nu mai au motive să pretindă că sînt prima țară din punct de vedere al științei printre puterile globului“.

(Din cartea „În Rusia de astăzi” a publicistului american John Gunther)

„...Chinezii au toate condițiile necesare pentru a deveni una dintre cele mai mari țări industriale. Ei dispun de materii prime de toate felurile și de o forță de muncă uriașă... Poporul chinez a construit la Anșan cea mai mare oțelărie din lume, despre care francezii, englezii și germanii declară cu durere: „Aceasta este și cea mai modernă oțelărie din lume. Noi doar îndrăznim să ne gândim la asemenea uzine... De cîtva timp primul reactor atomic din China furnizează aproximativ 10.000 kilowați energie zilnic. China a intrat în era atomică.“

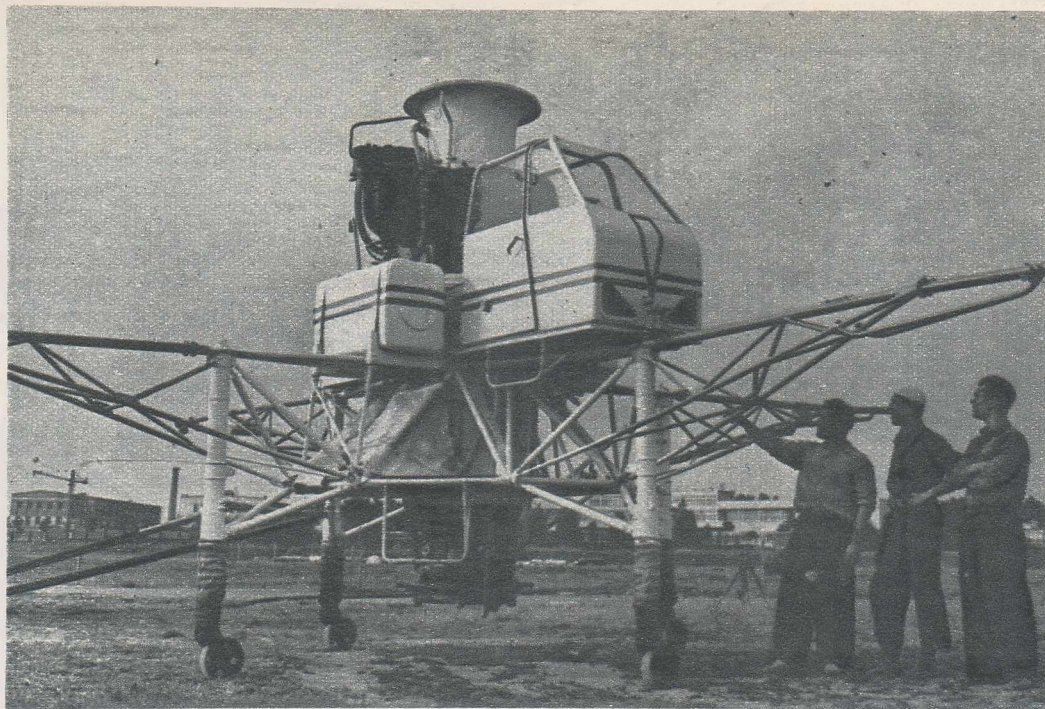
(Dintr-un articol publicat în ziarul burhez vestgerman „Die Welt“).

„...O importantă industrie s-a dezvoltat cu începere din 1945 în Ungaria, țară despre care majoritatea țărilor din occident nu aveau decît idei romantice și exotice. Mașinile și utilajul pe care le-am văzut în pavilionul Ungariei sînt o mărturie a înaltului nivel al tehnicii și al marelui progres înlăptuit, de știința din această țară.“

(Din declarația corespondentului ziarului belgian „Volksgazet d'Anvers” care a vizitat Expoziția universală de la Bruxelles).

„Pe piața mondială mașinile românești pentru foraj și extracția aurului negru dețin unul din primele locuri din lume. Industria României produce instalații complete, perfecționate și moderne.“

(Extras din ziarul grec „Neos Dromos” din Atena).



Turboplanul sovietic sau „masa zburătoare”, cum este denumit, constituie un prim pas îndrăzneț, pe calea creării unei aviații care nu are nevoie de aerodroame. Deși aparatul nu are nici aripi, nici elice, el se comportă excelent în aer.

de inventatori au murit în mizerie, fără să-și vadă înlăptuite visurile, și mii de idei geniale au dispărut nevalorificate. Astăzi: funcționează zeci de institute de cercetare științifică, înzestrate cu cel mai modern utilaj, în care lucrează mii de cercetători; savanții cu bogată experiență, ca și tinerii dedicați studiului tehnico-științific, sînt încurajați, apreciați și răsplățiți; urmarea este că zi de zi intră în viața noastră cotidiană noi elemente de progres tehnico-științific, datorate rezultatelor obținute în laboratoarele de cercetare.

Tabloului sumbru al invențiilor mortale, al demoralizării cercetătorului științific, al științei și tehnicii care în loc să ajute, amenință — acestui tablou din țările capitaliste, știința și tehnica țărilor lagărului socialist îi opun vitalitatea lor entuziastă, colaborarea lor fructuoasă, imensa lor forță de creație pusă în slujba păcii, a socialismului, a îmbunătățirii neconținute a vieții celor ce muncesc.

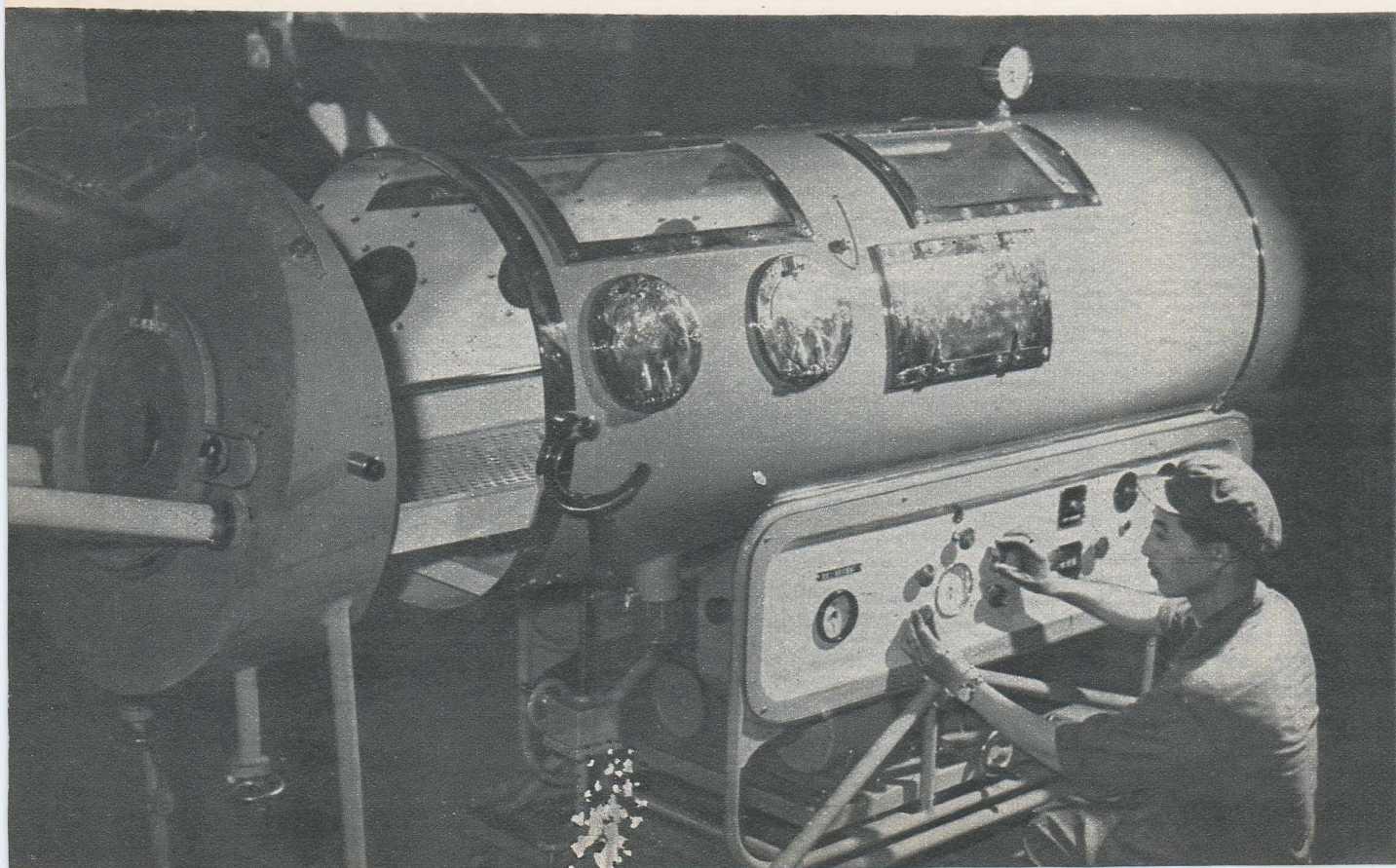
**U.R.S.S.: Sateliți artificiali, mașini comandate prin gînd și cutremure artificiale**

E greu de ales! Aproape în fiecare zi, ziarele aduc vești noi despre descoperiri și invenții, despre noi aparate și mașini realizate de oamenii sovietici.

Și, totuși, despre sateliții artificiali trebuie să vorbim! Căci ei reprezintă chintesența uriașului potențial tehnico-științific țărilor constructorilor comunismului. Nimic mai grăitor decît aceste trei cifre: 83,6 - 508,3 - 1327! Este greutatea în kilogram a celor trei sateliți artificiali, lansați de Uniunea Sovietică. Pentru înălțarea pînă la 1.800 km a unui satelit de aproape o tonă și jumătate, trebuiau rezolvate sute și sute de probleme științifice din cele mai complexe. Trebuiau găsite materiale rezistente la temperaturi înalte, aliaje ușoare, un combustibil cu o putere formidabilă. Trebuiau construite aparate speciale, ultrasensibile pentru înregistrarea presiunii și compoziției atmosferei în păturile înalte, a concentrației ionilor pozitivi sau a tensiunii cimpului magnetic terestru.

Specialiștii afirmă că dacă la construcția și lansarea celui de al treilea satelit sovietic ar fi fost utilizate materiale și combustibil clasic, racheta purtătoare a satelitului ar fi trebuit să cîntărească patru milioane de kilograme. Este evident că un asemenea lucru nu s-ar fi putut desprinde de pe pămînt. Rezultă deci că savanții sovietici au descoperit materiale, aliaje și combustibil mult evoluat față de tot ce s-a cunoscut pînă atunci.

O altă realizare tehnico-științifică sovietică, care a stîrnit admirația lumii întregi este mașina acționată de curenții electrici emiși de creierul omului. Captînd acești curenți și amplificîndu-i, s-a pus în mișcare o mîna mecanică. Mașina este expusă în pavilionul sovietic al Expoziției de la Bruxelles. Vizitatorului i se aplică pe antebraț o brățară, prevăzută cu electrozi. Curenții emiși de creier sînt amplificați și transmisișii mîinii mecanice telecomandate. Astfel, mîna mecanică se închide sau se deschide, mai repede sau mai



În R.P. Chineză, la Șanghai, a fost realizat recent un  
← „plămîn de oțel”.



ect, exact în ritmul dictat de creierul operatorului.

Această invenție, perfecționată, deschide perspective extraordinare în domeniul pilotajului avioanelor supersonice, îngăduind acțiuni extrem de rapide, de-a dreptul instantanee. De la emiterea ordinului din partea creierului și pînă la executarea lui nu există, practic, nici un decalaj apreciabil în timp. Ată-ne, deci, în fața posibilității construirii unui avion comandat de gîndul pilotului. Dar aplicarea acestei invenții poate fi extinsă în nenumărate alte domenii.

O victorie strălucită a științei sovietice constituie descoperirea naturii gravitației. Unoscutul savant Staniukovici a declarat recent că gravitația nu este o măsură constantă, forțele ei putînd varia în funcție de starea particulelor subatomice și, în special, în funcție de temperatură. Astfel, după cît se pare, forțele gravitaționale cresc o dată cu creșterea temperaturii. Se poate presupune deci, că descreșterea temperaturii materiei pînă la zero absolut va duce la o scădere considerabilă a forțelor gravitaționale, poate chiar la dispariția lor. După anumite calcule preliminare, realizarea imponderabilității, fie chiar parțiale, ar permite a gravitatea terestră să fie învinsă la o viteză de rachetei de aproximativ 1 km/secundă — de aproape 12 ori mai mică decît cea necesară în condiții actuale.

E ușor să ne dăm seama de importanța covârșitoare a acestei descoperiri. Mai ales în ce privește viitorul zborurilor cosmice.

Dar cite n-ar mai fi de spus: despre „cutremurele artificiale“, uriașele explozii provocate cu scopul deschiderii unor zăcăminte de minereu său săpării unor canale; despre proiectul giganticei centrale electrice solare care urmează să fie construită în valea Ararat din Armenia — centrală prevăzută cu 1.300 de oglinzi mobile care va produce anual 2.500.000 kWh; despre prima centrală electrică eoliană de la Akmolinsk, din steua Kazahstanului, sau despre proiectul de transportare a energiei electrice prin apele mării.

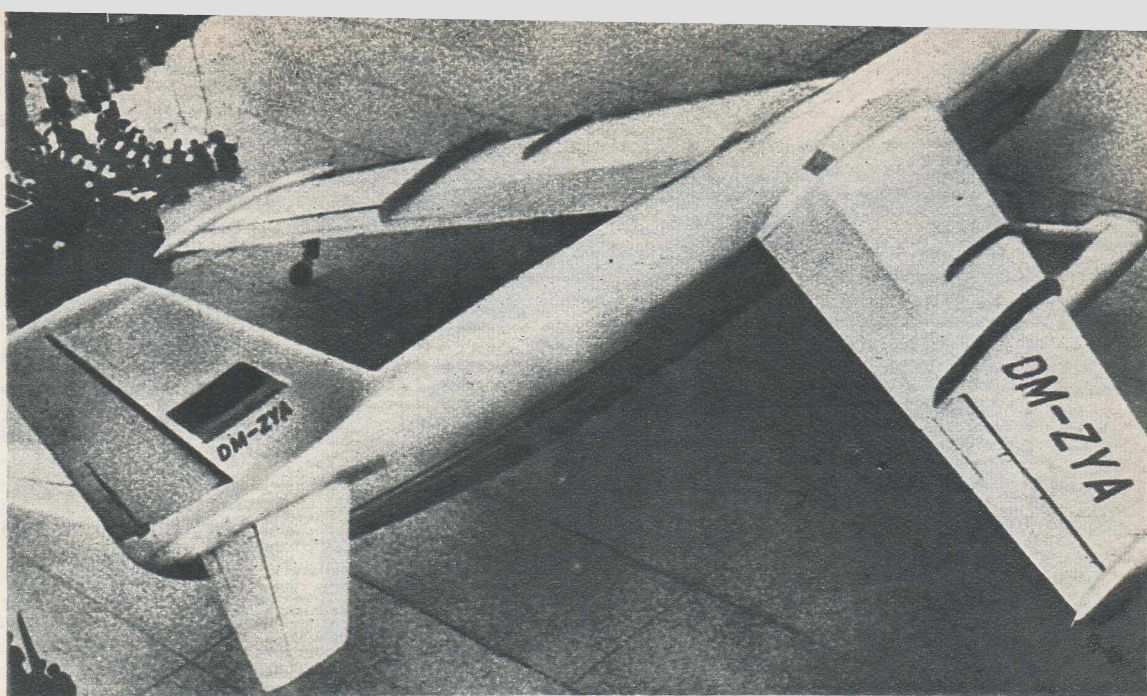
Toate aceste înfăptuiri constituie dovada superioarității pe plan mondial a pașnicei științe sovietice, a științei constructorilor comunismului.

**R.P.R.:** Un reactor atomic, remorcher de 1.200 c.p. și o operație pe inimă efectuată a Suceava.

Țara noastră are, cu ajutorul Uniunii Sovietice, un reactor atomic! Republica Populară Romînă produce izotopi radioactivi pentru industrie! Aceasta nu reprezintă numai un salt, ci un record. Țări capitaliste cu o veche tradiție în știință sînt departe de a se putea mîndri cu asemenea realizări. Știința romînească este astăzi strîns legată de producție, de viață, de necesitățile construcției socialiste, iar scopul ei este de a sluji interesele poporului muncitor.

Șantierul naval de la Galați construiește remorcher marine de 1.200 c.p.; uzinele

în R. Cehoslovacă a fost construit recent acest aparat care servește la prelucrarea, cu ajutorul ultrasunetului, a unor materiale ce nu pot fi prelucrate cu mașini-unelte obișnuite.



Avionul tip „J52“, primul avion german de transport turbo-reactor, construit recent la Dresda. Prin, aceasta, R.D.G. dispune, după U.R.S.S., de avioane cu reacție pentru transportul pasagerilor, înaintea S.U.A., care vor pune în circulație aparate similare abia în 1960.

„Grigore Preoteasa“, aparate telefonice și aparate electrice de măsură și control; uzina de la Moreni construiește instalații ultramoderne de foraj cu aer sau noroi aerat, care au o viteză comercială mult superioară celor obișnuite, iar la Brazi se chimizează gazele petrolifere, obținîndu-se acetona și metil-etil cetonă. În industria petroliferă, exploatată pînă nu demult cu mijloacele cele mai rudimentare, se utilizează pe scară tot mai largă carotajul radioactiv și se folosesc izotopii radioactivi pentru controlul injectiei de apă la recuperarea secundară a țiteiului.

Să ne aruncăm privirea prin sălile Institutului de Fizică Atomică al Academiei R.P.R. Aci se muncește neobosit; ne-am obișnuit să aflăm mereu despre noi realizări ale acestui colectiv harnic. De curînd a luat ființă un nou laborator de raze cosmice, în care se studiază, cu ajutorul radiației cosmice, proprietățile nucleelor atomice ale particulelor subatomice. Tot la Institutul de Fizică Atomică a fost creat un aparat destinat studierii radiațiilor nucleare, și anume analizorul de amplitudine cu memorie electronică. El analizează și înregistrează automat impulsurile furnizate de radiația nucleară a elementului cercetat, în funcție de mărimea energiei acestuia.

Și la urmă un fapt în aparență mărunț dar de o adîncă semnificație: medicul Vasile

## RECUNOAȘTERI SEMNIFICATIVE

„...U.R.S.S. are astăzi mai mulți oameni de știință, ingineri și tehnicieni decît Statele Unite și dă de două ori și ceva mai mulți în fiecare an... Oamenii de știință și tehnologii sovietici au o înaltă competență și productivitate.“

(Din raportul lui Howard L. Bevis către președintele Eisenhower).

„Americani încep să-și dea seama că rușii nu numai că sînt pe cale de a ajunge din urmă Statele Unite, ci amenință chiar să le depășească și să devină cea mai mare putere industrială din lume... Cel mai important atu al Rusiei este ritmul uimitor al dezvoltării industriei sale.“

(Din revista americană „Newsweek“).

„Cel mai remarcabil lucru la Expoziția universală de la Bruxelles este satelitul artificial sovietic. Al doilea loc revine turbinei cehoslovace Kaplan, iar al treilea tot unui exponat cehoslovac, Betatronul.“

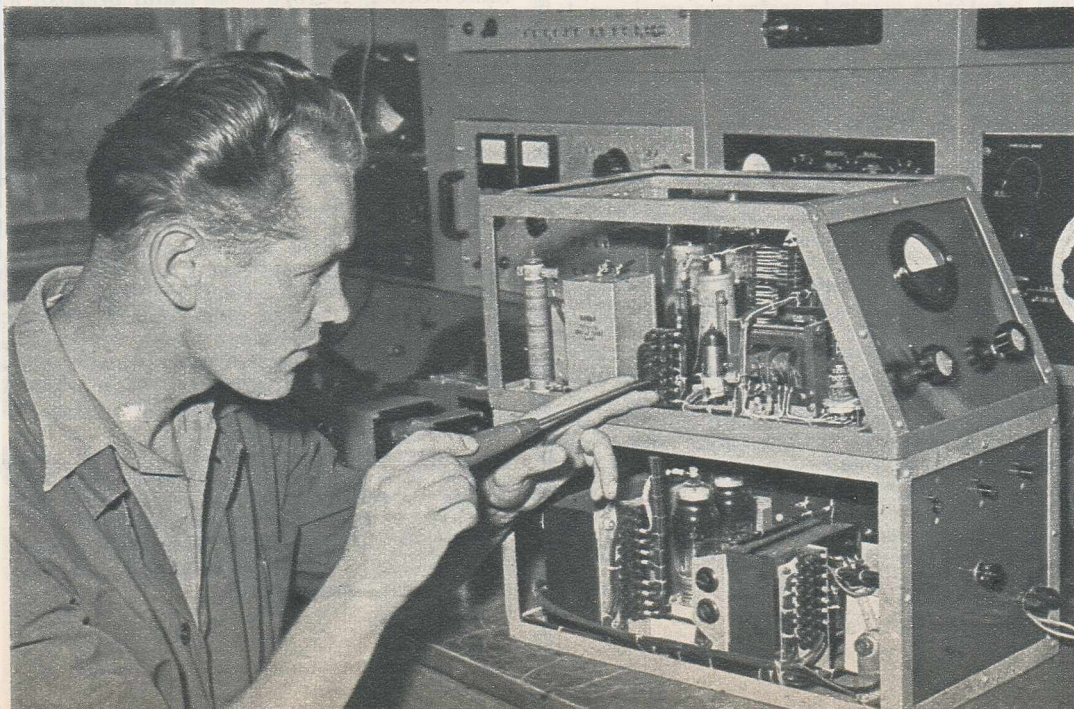
(Din impresiile unor ziariști americani care au vizitat Expoziția universală de la Bruxelles).

„Aceste cîteva zile de muncă în comun mi-au permis să fac constatări foarte interesante, observînd în special evoluția farmaciei romînești către o organizare profesională rînduită sub semnul socialismului. Realizările sînt multiple, dezvoltarea științifică și industrială nu poate fi negată.“

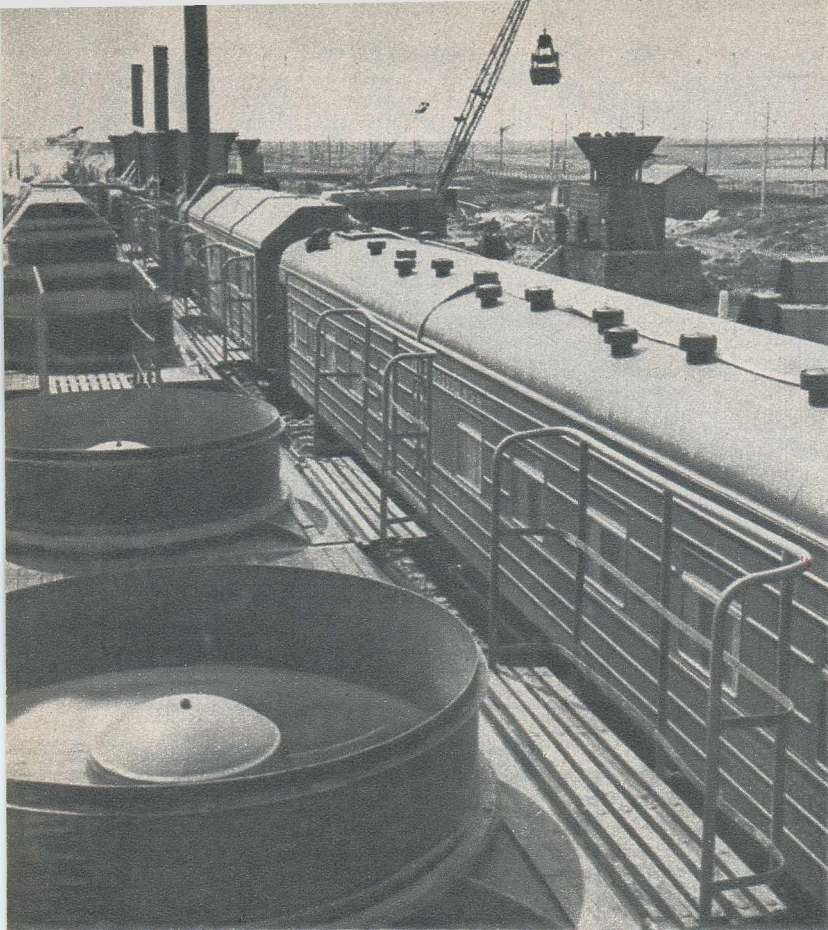
(Declarația profesorului francez Marcel Blatayron, delegat la Conferința Națională de farmacie a R.P.R.).

„...În afară de aceste întreveneri mi s-a oferit posibilitatea să vizitez gospodăria agricolă de stat Popești-Leordeni și reactorul atomic al Institutului de Fizică Atomică al Academiei R.P.R. Ambele sînt mărturii vii ale progresului considerabil realizat de această țară.“

(Din declarațiile d-lui Sakary Tuomioja, secretar executiv al Comisiei Economice pentru Europa a O.N.U.).







Colaborarea frătească este unul din factorii care asigură dezvoltarea neîntreruptă a științei și tehnicii țărilor socialiste. Iată o vedere parțială a celei mai mari stațiuni electrice mobile din R.P. Chineză, intrată de curând în funcțiune la Harbin. Ea a fost construită cu ajutorul tehnicienilor sovietici și cehoslovaci.

Andrin a salvat de curind un om, supunându-l unei extrem de complicate operații pe inimă. Și unde s-a petrecut aceasta? La Suceava, unul din acele orașe moldovenești în care în trecut „nu se întâmpla nimic“!

Indrăzneala științifică, inițiativa creatoare au devenit azi, la noi, manifestări curente.

**R.P. CHINEZĂ:** 600.000 specialiști, un pod de 2.800 m lungime

Este edificatoare declarația corespondentului ziarului „Daily Express“, F. Ellis, făcută după o vizită în R. P. Chineză:

„Am văzut desfășurându-se o revoluție industrială nemaiîntâlnită în istoria lumii. Se petrece o transformare industrială fără precedent. Se obțin realizări care, după orice criterii de apreciere, sînt fantastice“.

Intr-adevăr, industria Chinei populare cunoaște un avînt cu neputință de descris. Au fost puși în funcțiune un reactor nuclear și un ciclotron. În ultimul timp au fost pregătiți 600.000 de specialiști în construcții, geologi, ingineri și tehnicieni; se dezvoltă puternic industria de automobile, de tractoare, de aparate electronice. De curind a fost produs primul avion destinat aviației civile și a fost lansat un cargobot de 8.700 tone, proiectat în întregime de ingineri chinezi.

În regiunea Cijen-Cijou se construiește un pod lung de 2.800 de metri și la Nankin a fost experimentat cu succes primul tub de luat vederi pentru televiziune, construit în R. P. Chineză.

Aceasta este China de astăzi, asemenea realizări obține harnicul său popor eliberat. În fosta țară a foamei cronice, a exploatarei milenare și a totalei înapoieri tehnice, președintele Academiei de Științe, Go Mo-Jo, declară că oamenii de știință chinezi sînt hotărîți să lanseze și ei, în scurt timp, un satelit artificial al pămîntului!

**R. CEHOSLOVACĂ:** Actualități electronice și automatizare

R. Cehoslovacă este binecunoscută datorită importantelor sale realizări în domeniul tehnicii. Automobilele „Skoda“ și motocicletele „Java“ circula pe toate șoselele lumii;

mașinile și instrumentele cehoslovace se bucură de mare apreciere pe piețele mondiale.

Astăzi însă, principală preocupare a oamenilor de știință cehoslovaci o constituie problema automatizării și perspectiva dezvoltării acesteia în următoarele două decenii. Iată, bunăoară, o mașină care reprezintă creierul unui mare magazin universal. Ea înregistrează comenzile, calculează volumul și prețul mărfurilor, le scade din stoc și stabilește noile stocuri, pentru mii de sortimente, în numai câteva minute.

Iată o bucătărie a viitorului: cuptoare cu raze infraroșii în care temperatura se reglează automat după nevoie, celule fotoelectrice care supraveghează fierberea ciorbei și feresc cafeaua de a da în foc. Se înțelege că în aceste condiții, spălarea vaselor, bătutul albușului, frecatul cremelor și curățatul cartofilor se fac fără intervenția mîinii gospodinei.

Iată o încăpere cu pereții strălucitori și cu o mulțime de aparate, cadrane și manivele nichelate. Te poți crede într-un laborator și, totuși, nu e altceva decît camera de comandă pentru transportul automatizat într-o mină de cărbuni.

O imagine a viitorului? Nu, căci toate aceste mașini și agregate au fost de acum realizate de oamenii de știință și de tehnicienii din R. Cehoslovacă.

**R.D. GERMANĂ:** Canalul Elba—Marea Baltică și avioane turbopropulsoare

Vindecîndu-și rănile pricinuite de război, R. D. Germană pășeste cu avînt pe drumul construirii socialismului. Iată câteva știri cu privire la succesele tehnico-științifice care ne vin din această țară prietenă. De curind a fost realizat avionul de transport turboreactor cu patru motoare „152“ care va putea transporta 72 de pasageri. El are o rază de acțiune de 3.000 km, înălțimea de zbor 10.000-12.000 m și viteza de 850 km/oră. Altă știre: colectivul de tehnicieni și oameni de știință al întreprinderii „Medizintechnik“ a construit un nou tip de „plămin de oțel“ și mii de oameni din toate țările lumii își datorează viața acestui aparat.

De curind, în R. D. Germană a fost adoptată o hotărîre privind construirea unui canal care va lega cursul mijlociu al Elbei de Marea Baltică. Pe noua cale navigabilă vor putea circula nave cu un deplasament pînă la 1.000 tone. Canalul va avea o mare importanță economică nu numai pentru R. D. Germană, ci și pentru alte țări. Astfel, navele cehoslovace vor putea ajunge în Marea Baltică prin Elba, ocolind canalul Kiel.

Și în celelalte țări ale lagărului socialist, știința și tehnica cunosc un avînt ca niciodată în trecut.

Să amintim doar noile locomotive Diesel construite de Uzinele MAVAG, primele heli-coptere și acceleratorul de particule — unul dintre cele mai mari din Europa — realizări de seamă ale tehnicienilor maghiari. Să vorbim despre reactorul atomic pus în funcțiune în R. P. Polonă, despre noul combinat alimentar din Tirana, despre furnalul cu o capacitate anuală de 250.000 tone fontă, care se construiește în R.P.D. Coreeană.

Acestea nu sînt decît câteva exemple din noianul de succese și realizări ce ilustrează imensa forță pe care o reprezintă știința și tehnica țărilor socialiste.

Radu NOR

# ERA C



ra tot ca și azi, o dimineată nină dintr-un sfîrșit de augu. Sînt paisprezece ani de atun dar parcă a fost ieri. Era tot și azi, o dimineată senină, dintr-sfîrșit de august, iar pe foaia calendar scria 23.

★

...Și chiar în clipa cînd sirena fabricii îi ostoi șuierul, cineva bătu în fereastră.

Mama privi în drum. Apoi se sperie. Lip de perete, un ins în straie sărace, cu mustați stufoase căzute pe oală, aștepta cu o pușcă în mînă.

Ciocănitul în geam se repetă. Mai puternic. Mai grăbit.

Atunci mama a strigat prin fereastră:

— Pe cine cauți, omule?

— Alexandru e acasă?

Abia acum îl recunoscu.

— Ce-ai cu el?

— Scoală-l! Scoală-l repede, c-a-nceput!

Mama nu-și dădu seama ce a început. De Alexandru a sărit din pat. Și, o dată cu el Ionel, băiatul lor de 15 ani, care-i dormea la picioare.

Abia cînd tatăl, îmbrăcat în fugă, a împințit colo mașina de gătit și desfăcînd din cut o bucată de dușumea a scos un revolver e butoi și o mînă de cartușe, mama a început s tremure și să plîngă. Cu glasul înecat în lacrimi își întrebă bărbatul:

— Vă bateti?

— Le arătăm noi! — și Alexandru o zbugh pe ușă.

Lui Ionel i s-au aprins obrazii. Taică-să avea revolver. Revolver adevărat, cu gloanțe. Să-i fi dat și lui să tragă un foc. Un singur foc în cine? Deocamdată nu știa, dar l-ar fi întrebat: „În cine să trag și eu, tăticeule, o dată?“ D n-ar fi plecat atît de grăbit!... Nici în basm nu s-a pomenit să îți ascuns un revolver adevărat sub dușumea și să așezi deasupra mașina de gătit. Niciodată nu l-a auzit pomenind de spre arma aflată sub scînduri. Cît de secret ținut-o tăicuțu!... De emoție și mîndrie s repezi în curte. Dar Alexandru trecuse colțu ulicioarei.

★

Toată ziua au șuierat sirenele. Alte sirene Magaoaele. Huruia pe sus Stukas-urile lui Hitler, ciocănind străzi și ulițe, măcinînd bulevarde și cartiere, improșcînd cu grindină de schije locuințe, școli, spitale, fabrici, morminte și biserici.

Așchiile de oțel, fierbinți și zgîrțuroase mușcau adînc în ziduri. Suflul bombelor desprindea acoperișuri și smulgea pereții întregi din blocuri, așa cum îți ai scoate pălăria, ori ai zvîrli haina de pe umeri.

Morții și răniții se-nșirau pe trotuare, în mijlocul drumului sau în tranșeele de adăpost; familii întregi îngropate sub malul prăbușit al șanțurilor de protecție; femei asasinate în drum copii ciuruiți în curți de gloanțele pornite din mitralierele avioanelor cu zvastică pe aripi.

Dar afară, la Băneasa și în marginea orașului, muncitorii trăgeau cu armele în fasciști. Trăgeau și făceau de netrecut bariera lor vie de trupuri; ca să apere și să salveze Capitala și patria de furia ucigașilor în uniformă lui Hitler...

Sînt paisprezece ani de atunci. Mama lustruiește centura lată de piele a lui Ionel și-i calcă pantalonii bufanți și bluza de doc în care va defila azi, de Ziua eliberării patriei. Peste drum, în balconul de la etajul trei, din blocul vecin, a apărut o fundă mare roșie. Funda n-a apărut singură și nici n-a pus-o careva acolo. Funda o poartă Ina, fata lui Gherase strungarul.

Are trei copii Gherase. Pe Nicolai, care-i inginer la o fేశătorie, pe Linica, care învață pentru a deveni artistă, și pe cea mică, Ina, de opt ani. Trei copii are azi Gherase.

Pe vară, în '44, venise și el într-o seară la Alexandru. Au tăfăsuț atunci amîndoi, în bucătărie, pînă spre ziuă.



# DIMINEAȚĂ SENINĂ

de Maria ARSENE

Către orele cinci, în zori, mama l-a zărit strungar cum strîngea îndelung mina omului, se priveau a taină în ochi, după care, în ochii lui cu talpă de lemn, cu hăinuța de înză — numai urzeală — strînsă în spatele rav, Gherase a ieșit în curte. A șoptit ceva inelului care nu l-a mai lătrat și s-a strecurat înălcă pe poartă, pierzîndu-se în turbureala imineții. Cîteva minute i-a mai purtat în ochi clămpănitul sec al trocilor. Apoi s-a ins în larma încă proaspătă și confuză a uliței.

La o săptămîină, în dimineața lui 23 August, mama l-a văzut și pe Gherase alergînd cu pușcă cît toate zilele în spinare.

...Trei copii are azi Gherase strungarul. Ovarășul Gherase de la uzina „Răsăritul“.

De vreo opt ani a plecat din cosmelia acoperită cu carton ce se afla în colțul străzii, acolo unde-s acum solarul și parculețul pentru cei mici. I-a dat statul un apartament cu trei camere la etajul trei, din blocul cel nou.

Dar Gherase nu-i mulțumit. Mama a aflat-o mai deunăzi de la Ana, nevastă-sa. Nu-i mulțumit Gherase. Îi mai trebuie o cameră, și și-a strîns cărți, de-a umplut cu rafturi volume dormitorul, odaia băiatului, camera mamei, camera și are să ajungă să și le pună și-n bucătărie.

Gherase strungarul, cel cu trocii de lemn și hăinuța numai urzeală. Gherase strungarul în vara lui '44. . .

★

Mama a scos mașina de călcat din priză, deschide șifonierul și-i alege lui Ionel, o cămașă. O așază pe măsufă și-i mîngieie pieptii cu palma ei aspră de femeie care a muncit din greu. Mîngieie pieptii de poplin și cămășii și privește visătoare prin fereastră.

La etajul întâi din blocul muncitoresc înalt peste drum, locuiește Firică. Mama l-a cunoscut de cînd venise în opincuțe din inima țimboviței și intrase ucenic la turnătorie. Era un vecin. Firică stătea la gazdă, în șoroneață, la madam Caliopi, văduva percepătorului, cea mai zgîrcită femeie din mahala; mama locuia într-o căsuță acoperită cu carton, iar pe locul ista unde-i acum alt bloc cu trei etaje pentru muncitori.

Un an Firică și-a plătit chiria pentru salteaua de paie din magazie, cu cite un sac de mălai și un cășel de faină trimis de-ai lui, de acasă, și vreo căruță de ocazie, la fitece trei luni. La capătul celui de-al doilea an însă, Firică a primit, în loc de săculețul de mălai și trăsnița cu faină, o scrisoare.

„Firică, băiatule, pămîntul l-am vindut și-i mă-ta bolnavă și doftorul din Tîrgoviște cere mult și banii înainte ca s-o taie la operație. În cinci prăjini am rămas doar cu două, dar și pe alea trebuie să le dau, ca să fiu regătit cumva pentru cheltuielile de înmormîntare. Că domnul doftor nu garantează...“

Mama i-a citit lui Firică scrisoarea. Căci nu știa nici să scrie, nici să citească. Îl aduse taică-său porcar la jupîn' Iftode, preciumarul din sat; iar domnul director primit de la Iftode un caș de oaie ca să u-i ia sluga la școală.

Cu voia ei și a lui Alexandru, mama l-a luat în casă pe Firică. L-au socotit ca și pe copilul lor, atît le umplea mila sufletul.

Cînd Firică a ajuns lucrător și a putut să arne singur fonta în forme, s-a mutat. Istiga puțin — e drept — dar nu se mai cădea doarmă iarna cu toții laolaltă într-o odăiță. Tare slab era Firică. Cînd îl vedeai venînd la fabrică acasă, alb la față de nesătul și udă prea grea pentru anii lui fragezi, și se așeză o crenguță descojită de alun.

...În dimineața aceea de august, Firică s-a întâlnit cu Alexandru chiar în poartă, pînă unde își petrecea mama omul.

— Noroc, unchiule (așa-i zicea de cînd luaseră în casă).

— Noroc, Firică. Hai!

Firică a deschis ochii mari.

— A început, unchiule?

— A început.

Nici atunci mama nu și-a dat bine seama tu-i de greu acel „hai c-a-nceput“.

Hai c-a-nceput!

Atît i-a spus Alexandru lui Firică. Și Firică n-a mai întrebă nimic. Și Firică s-a dus cu unchiu-său. Dar de întors s-a întors singur. Au mers împreună pînă în parcul Filipescu, unde au primit amîndoi o pușcă. Și Alexandru i-a explicat lui Firică cum se trage cu arma și și-a oprit pentru el revolverul cu butoi.

Apoi s-au despărțit. Firică a pornit pe jos într-un grup spre Băneasa, Alexandru a fost trecut la o pușcă-mitralieră nemțească, capturată și s-a urcat cu încă alți trei din gărzile muncitorești, într-o mașină. A pornit-o spre Băneasa.

Spun tovarășii că Firică s-a bătut ca un leu și nimeni n-ar fi crezut că băiețandru acela de nici 20 de ani, slăbănog, în cipici de cauciuc, a putut fi în stare să prindă și să dezarmeze o patrulă, apoi să captureze două automobile ale fasciștilor. Lui Firică nu-i place însă să i se pomenească de astea. Dar despre unchiu-său i se frînge inima cînd povestește:

— Pe unchiu nu l-am mai văzut... Mi s-a spus doar, că un proiectil de la un tanc le-ar fi sfărîmat mitraliera, ucigîndu-le doi oameni din grup... Nu l-am mai văzut.

Firică. Tovarășul inginer Firică, care a învățat carte tîrziu, dar cu o sete de a cuprinde cite două clase într-un an; iar astă-iarnă s-a însurat și i-a spus soției, ingineră chimistă:

— Eu am două mame. Pe maică-ta și pe... A arătat-o pe mama cu mina, apoi a prins-o de umeri și i-a sărutat-o pe obraji.

...Firică al ei care în fiecare săptămîină trece s-o vadă și i-a adus de la Moscova, de la Praga și de la Berlin, pe unde l-a trimis Ministerul în delegație, sumedenie de daruri... . . .

★

Mama cercetează ciorapii lui Ionel, nu cumva să se fi ros la călcie. Își potrivește părul căzut pe frunte și parcă iarăși vrea să înnoaie un fir din amintire.

De jos s-aude un bocănit. Este Vasile șoferul, cel cu picior de lemn. Pe vremuri — eh! vremuri; nici să zici ce repede au trecut! — stătea cu nevastă-sa chiar în spatele căsuței lor, la doi pași de madam Caliopi, lîngă maidan.

Vasile fusese om teafăr, cu picioarele sănătoase. Altminteri nici n-ar fi putut să facă meseria din care trebuia să-ntrețină șase guri: maică-sa, soacra și patru copii. Nevasta îi murise din facere.

Și pe Vasile îl chemase Alexandru în dimineața aceea senină a lui august '44. Și nici Vasile n-a stat pe gînduri. A lăsat camionul chiar în poarta fabricii și a plecat spre parcul Filipescu, la sediul partidului, după arme. L-au găsit chiar în seara celei dintîi zile de luptă, lîngă aeroportul Băneasa, cu piciorul drept cîrnat de mitralieră.

Au trebuit să i-l taie. Da, da, sînt patrusprezece ani încheiați de atunci... . . .

Copiii lui Vasile s-au făcut mari și-s prinșcoli. Vasile nu s-a mai însurat. Nu vrea. Zice că odată își ia nevastă omul, iar mamă vitregă la copii nu-i trebuie.

Doctorii i-au pus, de curînd, un alt picior. Un picior din metal ușor, cu care poate merge aproape fără să-l observe careva că-i lipsește cel adevărat din șold.

★

Și tot atunci mama își reamîntește de Mirică cel înalt, de Tudose care fuma numai din pipă, de Brădan, Mardare și de alți muncitori din mahala lor. Plecaseră și ei în dimineața aceea și s-au întors care teferi, care atinși de vreo schijă.

S-au vindecat și acum își văd prin fabrică, sau pensionari acasă, de rosturile lor.

★

Din camera cealaltă o strigă băiatul:

— Mamă, gata baia?

— Te așteaptă de mult.

Mama scoate din bufet cutia cu cafea și se pregătește să ungă untul pe pîinea prăjită pentru Ionel.

Dar chiar atunci, în clipa cînd radioul își ostioiește marșul fanfarei, se aude huruit de mașină, scrișnet de frînă și îndată cineva bate la fereastră, strigînd:

— Hai, Ionele! Hai, doctore, că-ncepe! Mama a tresărit și a privit în stradă. Era un om în vîrstă. Peste salopeta albastră avea petrecută o centură.

— Pe cine cauți? — și parcă un fir rece îi aluneca din ceafă pe spinare.

Omul a zîmbit.

— M-ai uitat?

Mama i-a răspuns cu inima încleștată, sforțîndu-se să nu plîngă:

— Iartă-mă... În salopetă nu te-am recunoscut... Mi-au slăbit ochii. Într-o clipă. E gata și Ionel.

Mama a luat ibricul de pe aragaz și a turnat două cafele.

— Vă grăbiți... Mai aveți timp?

În salopetă și cu centură de piele, Ionel și-a cercetat ceasul. După ce l-a lăsat să soarbă ultimul strop din ceșcuță, mama l-a întrebă:

— Defilați?

— Da. La orele nouă. În fruntea manifestațiilor.

Privirea femeii urcă înspre fotografia înrămată din perete. De-acolo se uită la ei zîmbînd, cu cravata de duminică la gît și nărul în cărare, Alexandru.

Abia acum mamei încep să-i tremure de-a binelea mîinile și să clipească des ca să-și astîmpere ochii...

Ochii mamei nu se mai pot dezlipi de pe fotografia așezată deasupra patului. Apoi, privește la omul cu mustățile stufoase, căzute pe oală.

— Vă cunoașteți? — o întrebă fiul.

Mama tace, apoi oftează. Și abia după aceea:

— Era tot într-o dimineață ca asta, cînd tovarășul ista i-a bătut lui taică-tău în geam... . . .

★

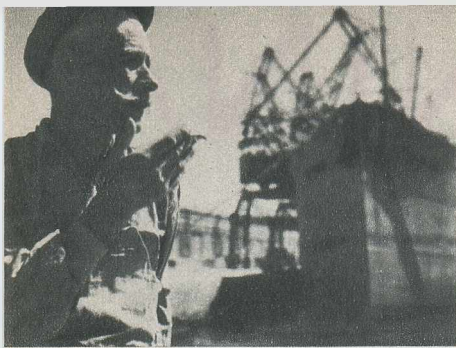
...Era tot într-o dimineață ca asta, senină și de sfîrșit de august, cînd cazangiu Alexandru a plecat să înfrunte cu pumnii și cu un pistol cu butoi, „Tiger“-ul de oțel care voia să treacă sub șenile Bucureștiului cu mame, cu copii și cu tot ce iubeam și cu tot ce ne era drag și scump.

Cazangiu Alexandru care a oprit tancul și nu s-a mai întors niciodată acasă... . . .

Ilustrație de N. HILOHI







Docherul Urdaș Gavrilă.



Am urmat îndemnul bătrînelui docher Urdaș Gavrilă și m-am dus să văd „obrișile“ prosperității și frumuseții de azi a litoralului.

Am început-o cu primele instalații portuare ale Constanței de acum 50 ani care erau cu totul, două: 1) uzina și 2) silozul nr. 1, construite sub conducerea inginerilor Gh. Duca și Anghel Sallygny în 1909. La 27 septembrie 1909, a și plecat de la silozul nou primul vas încărcat cu cereale — vasul „Iași“ — sub pavilion românesc.

Pînă atunci, de la jalnicele magazii ale companiei engleze pînă la cheiul de lemn — și de la chei în vapoare — totul se căra cu spinarea pe o distanță de 7—8000 metri, la fel ca pe vremea triremelor Eladei, galerelor Romei, corăbiilor Genovei sau caicelor Constantinopolului.

Pînă în preajma celui de al doilea război mondial, magazinele, vama, birourile serviciului maritim erau încă de lemn; gara maritimă însăși rămăsese o primitivă hrubă de paiantă; iar pe amărîtele drumuri de pămînt bătut ale portului, munca se ducea vara pe un praf pînă la glezne, iarna pe un noroi pînă la genunchi.

#### La „Tocăniță“ pe „cap de căciulă“

Majoritatea muncitorilor o alcătuiau hamalii. Ei tratau direct cu negustorii, cu așa-ziiși „cerealiști“, reprezentanți în realitate ai diferitelor „agenții“ prin care se săvîrșeau operațiile de cumpărare-vînzare cu străinătatea.

După răscoalele țărănești, au intrat în funcție vătăfii, vătășitul dezvoltîndu-se și înăsprindu-se în port o dată cu exploatarea.

Angajarea oamenilor se făcea fie în obor, fie în port, unde se scurgeau „după lucru“ armatele în zdrențe ale flămînzilor din toate coclaurile vechii Romîni.

„Pe cap de căciulă“... făcea angajarea vătăful, adică la fel ca „pe cap de vită“... cum se făcea și achiziționarea animalelor în același obor:

- ...ăsta!
- tu...
- ...ăsta!
- și ăsta...

Fără nume.

După aprecierea „din ochi“.

După grosimea spinării.

După lățimea grumajilor.

Plata — era la birtul lui Ionică, la „Tocăniță“... Birtul se afla chiar în incinta portului. Acolo se adunau toți cîți mîncaseră pînă atunci „pe tîbișir“, ca să-și achite acum datoria, ca să mai aibă credit și altă dată.

Erau foarte mulți aceștia, dar

# INIMA CONSTANȚEI

de Cicerone THEODORESCU

totdeauna numărul lor era cu mult mai mic decît al celor care rămîneau pe de lături să scrișnească, să injure și să apeleze mai departe la generozitatea cu tilc a „tîbișirului“ lui Ionică.

Sediul și azilul de noapte al așteptărilor lihnite erau lingă uzină, în scufundătura „camerei de explozii“.

Acolo tubulatura de captare a gazelor improvizata, ospitalieră în felul ei, un adăpost filantropic cu calorifer natural...

Bubuia tot timpul camera de explozii: de la „bum-bum“-urile ei a ieșit și s-a generalizat și termenul de „bombă“, pentru acest soi de locuință laolaltă de tipul miser al claii peste grămadă.

Pînă în ziua norocoasă a ivirii unui angajament, masa de prînz ori de seară — după cum se nimerea — se putea procura mai ales „cu cațarola“, tradiționala tinichea de conserve agățată de o sîrmă, cu care oamenii mergeau după pomană prin fața vaselor străine. Găseau adesea aici marinari milostivi.

#### „Funtași“ erau vătăfii

La transportul mărfurilor, în deosebi cereale, se folosea spinarea.

Baza utilajului portuar erau căruțele.

„Fruntașii“ în munca portului erau vătăfii.

Docherii bătrîni mi-au dat ilariante și tragice amănunte despre convoiul trăsurilor în zilele de cîștiguri mari, despre bairamurile ce hăuiau pe străzile orașului în contrast violent cu mizeria lui, „la vedere“ și în admirația nenumăraților gurăcască, zile și nopți de-a rîndul „cînd făcea chef vătăful“.

Pe perna primei trăsuri, ca un sceptor al puterii lui suverane, sta bastonul încrustat cu ornamente de aur, avînd drept mîner un cap de șarpe, de cocoș sau de berbec, sculptat în fildeș; în a doua trăsură — singură pălăria; în a treia — haina sau vesta; în a patra — lăutarii; și numai în ultima trăsură, chiuind să-i crape toți dușmanii, el, micul sultan local.

Uneori, vătăful (de pildă, Vasile Petre zis Bucătaru sau Spiru Palade, sau Aurel Negulescu, acesta din urmă ajuns sub liberali „senator al muncii“ cu nu mai puțin de 85 de „fini“ în oraș — capi de familie și votanți credincioși) catadicsea să se coboare din trăsură, dacă-i ieșea cumva în cale vreun hamal care-l nemulțumise:

— De ce lucrezi, mă, fără inimă pentru mine, cînd eu îți dau pîine? se căina el.

— De ce n-ai tu milă, mă, de banul meu?

— De ce-mi ieși în drum, mă, în zorii zilei, ca o piață rea?

— De ce nu mi-ai făcut, mă, cîinste la plată?

— De ce mă? De ce n-ai tu obraz?

Și ca să aibă obraz altă dată, îi arvunea două palme, în adîncă silă, plin de mihnire, scuturat de parapon, după care se urca înapoi în trăsură, răcorit.

#### Emînescu și „cerealiști“

Hamalul își continua și el drumul spre port — unde-l așteptau ajutoarele d-lui „senator al muncii“, în dreptul celor două

schele de pe cheiul de lemn — una la urcare, alta la coborîre. Erau două punți de scînduri lungi cam de cîte 30 m, pe care, cu pași de echilibrîști ganți, treceau giffind ritmic sfîrșitele monomuri cu saci 100 kg în spate.

Pe mal — „bota“, puțină apă putredă de unde se sorbea, cap, oleacă de putere.

Accidentele — firești și cu iumul.

Ruperile de picioare și frînrile de coaste — nu se ținea so teală.

Așa au murit înaintașii docherilor de azi Condrat Ion, Tudorică Micu, Moțu Ion și alții.

— Păi, cum să moară? I accident... și gata, îmi spu Uscătescu Vasile, mirîndu-se și mine cu ochiul, care i-a rămas bun.

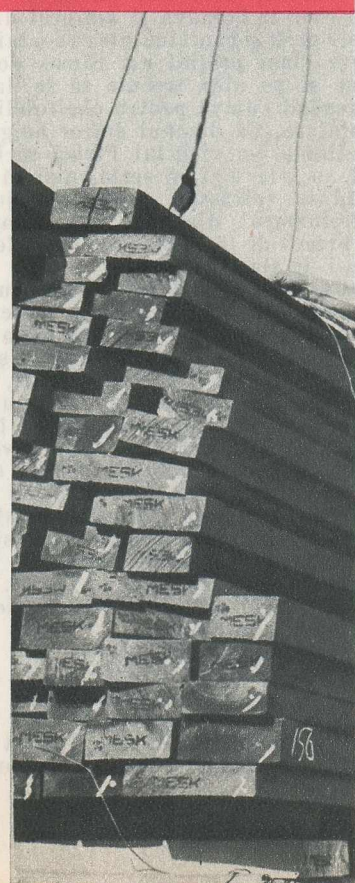
— Păi, cum să fie? S-a dărin schela... și asta a fost, îmi re tează Pulpaș Nicolae, azi vîrstă de 90 ani, rămas el însfără un picior.

— Bătaia? Era de două felu la cataramă sau cu ciomag dacă greșea la distanța fixa dar mai ales dacă cereai contra colectiv... m-au informat vec docheri Mihăilescu Gh., Pătu Constantin:

— Păi, cine să bată! Cozile topor ale vătăfilor: alde Ștef Munteanu, alde Anghelina Mar alde Stoica Georgescu... Nu nici unul dintre docherii bătrîni în viață, care să nu-și adu aminte de ăștia.

Împotriva exploatării, muntorii constanțeni au folosit ar luptei organizate. Legale și i

Mecanizarea a cucerit și ultimul colț al portului. Pe chei, nenumărate autocare rapide înlocuiesc azi efortul a sute de lucrători.





# PORTUL

Fotografii de A. LOVINESCU

gale. Lupta sindicală a avut rolul ei important. Dar în preajma venirii lui Hitler la putere, în 1933, anul de vîrf al exploatării capitaliste, al fascizării, însă și anul glorios al luptelor de la Grivița, sindicatul care număra vreo patru mii de muncitori a fost ținta unor atacuri perfide.

E de amintit că una din grupările diversioniste, așa-zis sindicale, înființate de patroni și de oamenii lor, cuibar al cozilor de topor, îndrăzne să se acopere cu un nume sfînt: „Eminescu“, mînjind în chip nedrept amintirea poetului și tilhărindu-i numele. E adevărat că poetul spuse: „Să mă lăsați să mor la marginea mării...“, dar în interpretarea excesiv lărgită dată de unii testamenteului eminescian, ei înțelegeau probabil să-i lase și pe docheri să moară — și anume de foame — la marginea mării...

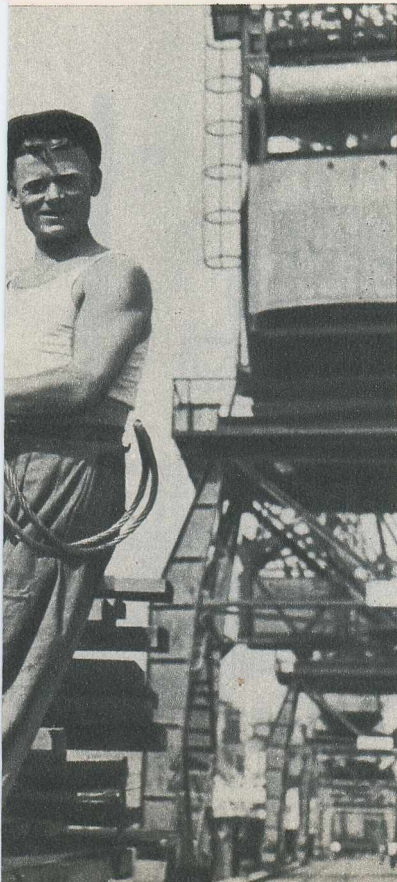
Imensa majoritate a muncitorilor portuari din Constanța nu s-a lăsat însă atrasă de cursa întinsă de patroni. Dirză, neînduplecată, eroică, lupta a continuat cu înverșunare, în condiții neînchipuit de grele, izbutind să obțină reunificarea tuturor docherilor, ba chiar sporind numărul acestora.

...Mari și dramatice lupte, mărunte și uneori vesele întâmplări populează trecutul muncitorilor din port, constituind pentru toți docherii Constanței scumpe amintiri mișcătoare; îndreptățite titluri de mîndrie; pururea limpezi lumini de demult.

## Inima Constanței — Portul

Astăzi, o nouă viață pulsează aici și în alt ritm bate inima Constanței.

Pe primul semestru al anului



1957 „D.R.N.M.“-ul (Direcția regională a navigației maritime) a luat mențiunea I pe Departamentul Transport și Comunicații, iar pe al doilea semestru drapelul roșu de fruntaș pe departament.

Manipularea mecanizată a operațiilor portuare se extinde și se află într-un permanent ritm de dezvoltare. Macaraua plutitoare instalată pe o platformă marină și mișcîndu-se ca orice vas cu mașini proprii — avînd o capacitate de ridicare de 50 tone; macaralele noi Skoda; autamacaralele Stalineț 505; camioanele G.A.Z.; autostivuitoarele M.4 cu gheare și cupe sînt numai



Portul de azi cunoaște o permanentă și vie activitate.

cîteva din noile utilaje mari cu care a fost înzestrat portul în ultimii ani. Cu ajutorul lor, încărcarea și descărcarea mărfurilor se fac în majoritatea cazurilor în mod mecanizat, eliminîndu-se în bună parte istovirea fizică de altcîndva.

— Și nu e numai asta... ține să-mi spună docherul Tudorache Gheorghe, șeful echipei nr. 43. Noi încărcăm azi cu mijloace mecanice nu numai cereale, dar și utilaje fabricate de industriile noastre...

— Așa este... Oamenii încărcă acum, deopotrivă, rutiere U.T.O.S., semănători și grape, utilaj petrolifer de tot felul, de la pompele de noroi și prăjinile de foraj pînă la schele și mese Rotary... precizează tovarășul Iordănescu Dumitru, directorul D.R.N.M.

— ...și tractoare K.D.35! completează cu „patriotism local“ tractoristul Ion Bălan, cunoscut în port și pentru contribuția lui la noul sistem de salarizare.

— ...și vagoane de cale ferată, dacă e vorba! se alătură discuției fochistul Stăruială Vasile care lucrează firește pe o locomotivă în port.

— Au fost realizate la noi, în viața oamenilor, în concepția lor, transformări epocale... îmi explică tovarășul Nicolau Vasile,

secretarul comitetului de partid Constanța-Port. Muncitorii noștri au luptat cu greutățile și mai luptă încă dar nu se sperie de ele. Ei au reușit într-un timp scurt să transforme portul Constanța într-un port bine utilat tehnic. Tot mai mulți muncitori învață să minuiască noile și puternicele utilaje. Acestea ușurează munca omului și duc la mărirea productivității, adică implicit la creșterea bunăstării pentru întregul popor. Oamenii n-au uitat că ai lor mureau de pelăgră și subnutriție, luptînd vîlguși pentru existență, în timp ce afaceriștii acumulau ușor, aproape în deridare, cîștiguri fabuloase.

— Cea mai mare mîndrie pentru noi (se adaugă colocviului nostru cu o idee nouă timonierul Bulboacă Manole, acum comandant secund al vasului „Dimitrov“) este că pe toate aceste produse industriale pomenite de tovarăși și destinate exportului, se află o mică inscripție metalică: „Fabricat în R.P.R.“...

E cea mai frumoasă medalie a muncii noastre comune, cea mai bună dovadă a progresului nostru și de cîte ori o văd, muncitorii

rirea economiei țării prin impunerea riguroasă a misiunilor încredințate, prin depășiri de plan și bună întreținere a vaselor, de mai multe ori a revenit în discuțiile mele cu oamenii portului, numele comandanților Bădescu Gheorghe, Ghiță Costache și Popescu George; mă simt obligat să-i menționez aci în mod deosebit, așa cum le este și munca.

La sfîrșitul lui iunie, colectivele navelor maritime de comerț au înregistrat bilanțuri strălucite, depășind cu mult prevederile planurilor de transport — mărfuri și călători — pe trimestrul doi al anului în curs. Pe scurt, „Ardealul“, de pildă, a îndeplinit planul în proporție de 112%; „Sulina“ l-a depășit cu 33%; „Constanța“ cu 19%; „Plehanov“ cu 50%; „Transilvania“ cu 55%.

Pentru aceste realizări, o serie de nave au luat drapelul de onoare, iar numeroși marinari au fost distinși cu medalii și ordine ale Republicii.

## „E o distanță“...

În după-amiaza fierbinte, din dreptul clubului, prin ferestrele deschise, se înalță — ca un șuvoi limpede și săltăreț de răcoare — o melodie ale cărei cuvinte se repetă, ca un refren:

*Alaim eken  
Bilaim eken  
Sailim eken alai,  
Meni iarem, meni ai tip  
Gilai meken alai...*

— Sînt muncitori tătari? îl întreb pe tovarășul Dima de la ziarul „Portul Constanța“, care mă însoțește.

— Avem și muncitori tătari, dar aceștia sînt muncitori romîni, tineretul din cor, care repetă cîntecul tătăresc „Sănătate și sport“...

Vizitez clădirea care în trecut era sediul bursei; aci se află comitetul de partid, cantina muncitorilor, școala de marină de trei ani unde se pregătesc cadre noi pentru flota comercială.

„E o distanță!...“ vorba lui Urdaș Gavrilă:

Spitalul portului, policlinică separată, grădinița de copii, clubul cu biblioteca de 40.000 volume, un muzeu înfățișînd istoricul mișcării muncitorești portuare; apoi clubul internațional al marinarilor — cu cărți și reviste în mai multe limbi, cu sală de biliard și ping-pong; fanfara portului, laureată la cel de al patrulea concurs pe țară, două orchestre, două echipe de dans, trei brigăzi de agitație artistică.

Muncitorii și-au alcătuit de asemenea o bază sportivă puternică.

Salariații portului au schimburi de delegații cu colegii lor de la Varna; au organizat vizite la Yalta, Odesa și Soci cu „Transilvania“, își petrec concediul în alte țări de democrație populară; fac excursii cu autobusele la locurile istorice sau pitorești din regiune; sînt trimiși la casele de odihnă C.C.S., iar copiii lor în coloniile de vară.

Manipulantul Moșoiu Gheorghe zicecă i-a plăcut și lui Lacul Roșu. Docherul Asan Iuseim e încîntat de apele de la Călimănești care i-au făcut „tare bine, bre, la rinichi“.

Silozierul Mușat Pericle mă asigură că „nu se mai pomenește așa aer curat ca la Predeal“.

Asta e, ai avut dreptate, tovarășe Urdaș Gavrilă:

„E o distanță!...“



# A

„Pe Tazlăul Sărat, nu departe de satul Moinești, în ținutul Bacăului, curge dintr-un izvor păcură amestecată cu apă, cu care țărani își ung osiile și hamurile” (Dimitrie Cantemir: Descripția Moldovei—1716)

Șa cum Trotușul este linia de demarcație a zonei cărbunelui, Tazlău, afluent al lui, ar fi cea a petrolului, în valea ce poartă numele celui dintii. În peisajul pe care

l-am străbătut de la izvoare și până la vărsarea Trotușului în Siret, prezența cărbunelui este dictată — ca să spun așa — de legea materiei solide. El nu se depărtează prin propria impulsie de sălașul unde își are obirșia, în speță exploatarea miniere de la Comănești.

Petrolului, în schimb, fluiditatea, care-i una din proprietățile lichidului, îi permite să se distanțeze de leagăn, așa că îl întilnești mereu și pretutindeni în itinerar, mai ales când vreun curs de apă îi ajută vehicularea. De la Zemeș, unde sondele îl pompează din adâncuri, și până la Moinești, Tazlăul umblă — ca un copil în anotimpul murelor — cu obrazul mînjit de catran. Măgurile înalte ale Lucăceștilor și Modirjanului au pe alocuri ponoare virstate negru, lucioase în desimea verde a făgetului ce le îmbracă din poale până în creștet. Din aceste vîrstături, ce te fac să ridici capul ca să descoperi schela pitită printre arbori, se prelinge în pirău o ață de păcură. Brusturii și ferigele de pe mal par carbonizate, ca acelea ce se găsesc uneori, fosile, tot pe meleagurile astea, în zăcămintele de lignit. Bolovani rostogoliți din munte și tăvăliți în scursoarea neagră marchează și ei în apa Tazlăului, unde s-au oprit, culoarea dominantă a elementului mineral. Așadar, de la sursă și până mai jos de Tg. Ocna, unde se varsă în Trotuș, și de aci mai departe până la Adjud, unde Siretul absoarbe toate apele din zona cuprinsă între Suceava și Mărășești, petrolul pune o amprentă de tuș pe peisajul dulce moldovenesc. El este mereu vizibil, fie în forma lui frustă, primară și vagabondă, dacă vreți, fie în forma lui finală, din vagoanele-cisterne care-l transportă prelucrat de la rafinăriile din Valea Uzului și Borzești, în susul și în josul riului, spre industriile de tot felul cărora le este destinat.

Pînă la naționalizare, țiteiul moldovenesc ocupa o poziție secundară pe panoul spuzit de sonde, rafinării și embleme exotice, al industriei petrolifere românești. Sub motiv că structura geologică a terenului ar face ca exploatarea să fie mai anevoioasă aci ca în Muntenia, întreprinderile învățate cu pleșca, cu ciștigul imediat și barosan — sonda și randamentul, dolarul și profitul înmîit — aplicau în Moldova un program redus de forare și, implicit, de exploatare.

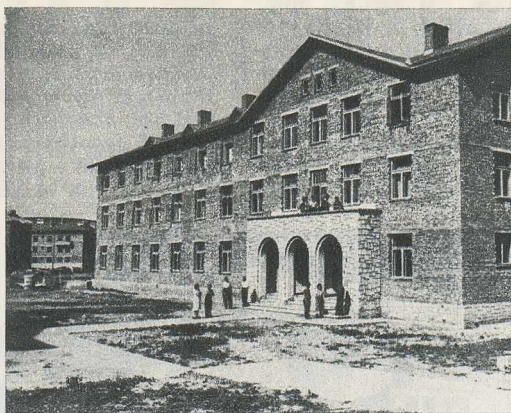
Nu renta, ziceau, calculînd beneficiile uriașe obținute fără bătaie de cap pe Valea Prahovei, fără riscuri de investiții și eforturi de prospectare. Așa au procedat nu numai micile „găzării” autohtone, ce se mărgineau să stoarcă ultimele picături ale pușurilor străvechi, ci și societățile pîntecoase străine — „Steaua Romîna”, bunăoară.

Aceasta, devenită în 1896, cu ajutorul interesat al lui Carol I, întreprindere germană (din engleză cum fusese la origine), după ce și-a înfipt zdravăn piciorul în cogeamite teren prahovean fertil pînă la hipertrofie în grăsimi neagră (într-o singură zi o sondă din Tuicani în erupție a dat 5.000 de tone), și-a întins tentaculele și asupra provinciei de peste Milcov. Luînd în arendă cu otuzbir pămînturile răzeșilor pătate de păcură, „gropnițe” primitive părăsite, ani și ani de zile „Steaua Romîna” s-a mulțumit să implintească aici cîte o sondă, ca să nu se cheme că nu respectă chiar de loc clauzele contractului oneros încheiat cu țărani-proprietari jefuiți de pămîntul lor. De fapt, capitaliștii de la „Steaua” nu făceau decît să-și marcheze locul cu o carte de vizită; lupta pentru acapararea terenurilor petrolifere angaja mulți concurenți, iar succesul era asigurat celui mai iute de picior și mai lung de mînă. „Moldova e o rezervă” — ziceau. Are să-i vie rîndul. Deocamdată mai e de muls Muntenia, Oltenia“.

Asta nu înseamnă că pentru „Steaua Romîna” Moldova era o vacă stearpă. Dimpotrivă, în 1917, România fiind lipsită de producția rămasă în teritoriul ocupat, regiunea petroliferă moldoveană a asigurat nevoile armatei, ale căilor ferate și, intrucîtva, pe acelea ale populației civile.



Pînă acum cîțiva ani, aici era loc viran, presărat ici colo cu bordete și barăci. Acum, iață un nou oraș Lucăcești.



Mi-a istorisit un moșneag unele lucruri din acele vremuri. Nu-și explica octogenarul de ce capitaliștii stăteau pe tînjală cînd era vorba de ținutul ăsta. Că doar de tare de mult, încă din leatul lui Ștefan Voievod, și chiar mai îndărăt, se știa despre belșugul păcurei din ținutul Bacăului. Legenda spune, în legătură cu stejarul sădit la Borzești de domnul Moldovei și cu biserica tot de el ctitorită, că venind el în acel loc, doctorul lui a profitat de prilej ca să încerce a-i tămădui rana de la picior, ungînd-o cu păcură. E interesant

că după 500 de ani de la acel evenime petrecut aci, s-a construit la Borzești, și departe de locul istoric, cea mai modernă rafinărie din țară.

— Ai auzit de Mosoarele? — mă întrebă moșul. E un sat de lingă Tg. Ocna, megieș al meu. Află că la Mosoarele s-a săvîrșit cea dintii săpare din țară\*). Eu nu mă năcusem, dar mi-a povestit tata ca de o minun el care se cobora în gropoale cu funia. Dar și de asta mă mir, ci de cîte s-au făcut de zece ani încoace. Cum de au izbutit comuniștii să facă în cîțiva ani, ceea ce n-au făcut boierii într-o sută? Ai cunoscut ținutul ăsta altădată.

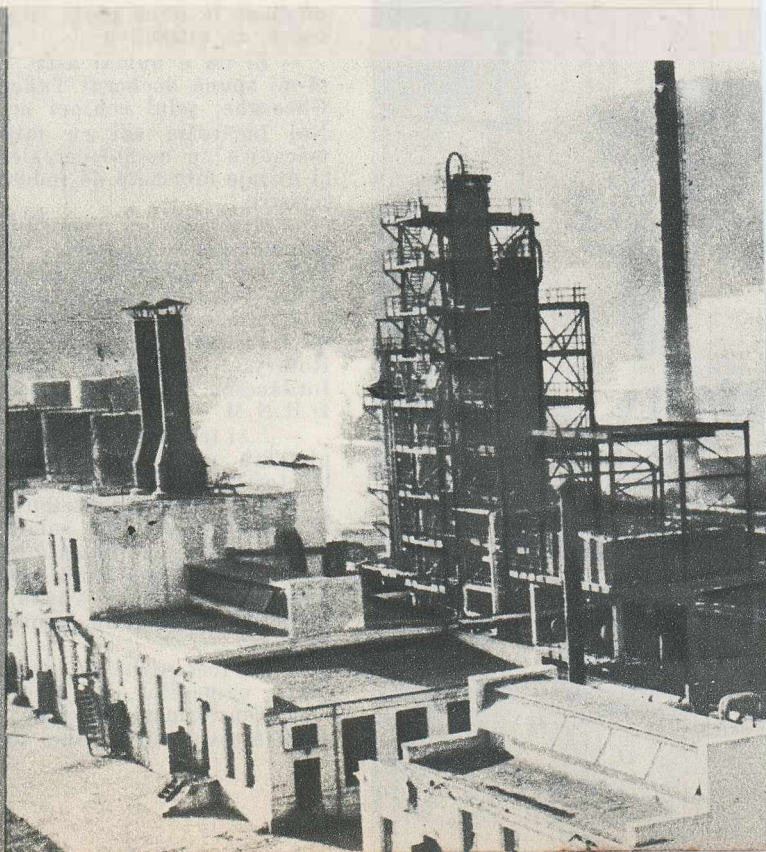
— Din auzite, moșule, i-am răspuns, că tînd să aduc în memorie o imagine din copilărie, veche de o jumătate de veac, în centrul căreia apărea filigranat numele Moineștilor. De acest apelativ era legat tîrgul Romanului unde m-am născut. Moinești însemna vecin care avea antrepriza de luminat cu gaz orașului. La ușa lui se descărcau din cotiuș butoaie negre, purtînd pe capac inscripții misterioase. Moinești aducea în dugheana a tîmpenului în afară de fanaragii veniți după sticlele de lampă și combustibilul necesare celor cîteva zeci de felinare publice și clienții sârmani veniți să cumpere „gazu” cu șipul. „Ce mă credeți voi? Acționari la Moinești, că stricați sticlele de lampă și irosiți”

\*) A fost prima săpare mecanică (1861), după metoda procedeu canadian, cu prăjiul de lemn.

# PE TROTUȘ

— reportaj —  
de  
F. BRUNEA-FOX

De la sondă, drumul petrolului duce la aceste rafinării.







azul? — îi apostrofa negustorul pe fanaragii  
are înghețau iarna, aprinzând și stingând  
luminile orașului“.

Moinești, într-un cuvânt, reprezenta petrolul  
Moldovei, și în această imagine minoră  
i desuetă l-ar fi îmbălsămat amintirea,  
acă vizita recentă nu-i substituia o alta  
ouă și amplă, nebanuită, imagine vie a  
realizărilor înfăptuite în ultimii zece ani.  
Funcționarii din petrol au dat Moldovei și sub  
cest raport, locul ce se cuvine pe harta eco-  
mică a țării.

#### CARNET MOINEȘTEAN

Petroliștii din Moldova întâmpină  
ziua de 23 August cu realizări de seamă  
în întrecere. Primul succes a fost înregistrat  
zilele trecute, când angajamentul luat — de a da  
țitei peste plan — a și fost depășit. În perioada  
1 iunie-22 iulie, a sporit simțitor și  
producția de gazolină. Cantitatea obținută  
peste plan se datorește în mare parte  
petroliștilor din schela Moinești.

În așteptarea unei mașini ce ar fi trebuit  
să mă ducă la Zemeș, am luat contact  
cu Moineștii. Orașul curat, destul de mare,  
trăzi cu trafic animat. Ca și aiurea, magazii-  
ele cu vitrine moderne, localurile noi — res-  
aurante, cofetării, cinematografe — învie-  
ază plăcut aspectul vetust al caselor.

Am răsfoit o carte la biblioteca Casei Cul-  
urale. Conține născăi date cu privire la tre-

cutul tirgūșorului. În 1813, un grup de mi-  
nerologi ruși, condus de savantul Anatol  
Demidov, au cercetat puțurile de țitei de la  
Păcureț-Bacău. Se scoteau 10 pînă la 81 kg  
de fiecare puț, ceea ce totaliza vreo 225 tone  
anual. Demidov este impresionat de bogăția  
zăcămintelor. Învinuiește boierimea de ne-  
păsare. Economia țării ar trage imense folo-  
ase din exploatarea pricepută a puțurilor.

O bună parte a populației moineștene se  
fndeletnicea cu negoțul de țitei. În 1844,  
tirgul conta ca important centru de desfacere  
și de aci plecau în țară sau peste graniță,  
convoieri de harabale încărcate cu poloboace  
de păcură.

★

Tirgul e în plin proces de întinerire. Mai  
exact, procesul se desfășoară independent de  
trunchiul bătrîn al Moineștilor, la marginea  
lui, ca un bulb nou și tinăr. Un mare și mo-  
dern cartier muncitoresc s-a ridicat pe tăp-  
șanul găzăriilor din Lucăceștiul de odi-  
noară. L-am vizitat. Zeci de blocuri în ci-  
teva etaje, despărțite prin alei asfaltate,  
ocupă un vast teren, pe care, mi se spune,  
se aflau bordeiele păcurarilor și, pînă mai acum  
un deceniu și ceva, „cazărmiile“ lucrătorilor  
din schelă — un fel de șoproane de scindură,  
unde sălășluiau, în încăperi comune, claie  
peste grămadă, zeci de suflete.

Club, bibliotecă, sală de spectacol, dis-  
pensar, teren sportiv, ștrand, magazine de  
tot felul la stradă, grădiniță de copii — au  
aslăzi la dispoziție muncitorii petroliști din  
localitate. Apartamente confortabile, ra-  
dio, glastre cu flori la ferestre. Dintr-un bal-  
con cuprind cu privirea tabloul arhitectural  
al noului oraș. Se mai construiește. Jos, pe  
alee, mame își plimbă pruncii în cărucioare.  
Mai încolo, fete și băieți în sort — briga-  
dieri tineri — dialoghează o partidă de volei.  
Băieții, cei nefamiliști, găzduiesc într-un  
bloc al lor.

★

Un mare afiș, frumos tipărit în trei culori,  
anunță un spectacol în două acte și 22 ta-  
blouri, organizat de „Ansamblul de Estradă  
al Clubului Muncitoresc Zemeș“. L-am citit  
cu interes, impresionat de numărul artiștilor  
și tehnicienilor care alcătuiesc echipa (62 de  
nume), de acel al persoanelor care iscălesc

Gavril MIHAI

## Revedere în August

*La tine vin, măicuța mea bătrînă,  
Cînd merele din pîrgă dau în gust  
Și cad pe vînt în reavăna țărînă  
Ca stelele în crugul lui august.*

*Și ne-amintim de vremea cînd în spate  
Voinicii-mi umeri ranița-i frîngea.  
În ea purtam ascunsă, în granate,  
Pentru fasciști, a morții ură grea.*

*După război, cînd m-am întors acasă,  
Eu ranița-mi în dar și-o am lăsat;  
De-atunci, cînd vin, cu mere-o pui pe masă  
Și mă cînstești ca fiu și ca soldat.*

*De aceea vin, măicuța mea bătrînă,  
În zilele din crugul lui august,  
Cînd soarele-ți sărută calda mină  
Și dulce cum sint merele la gust.*

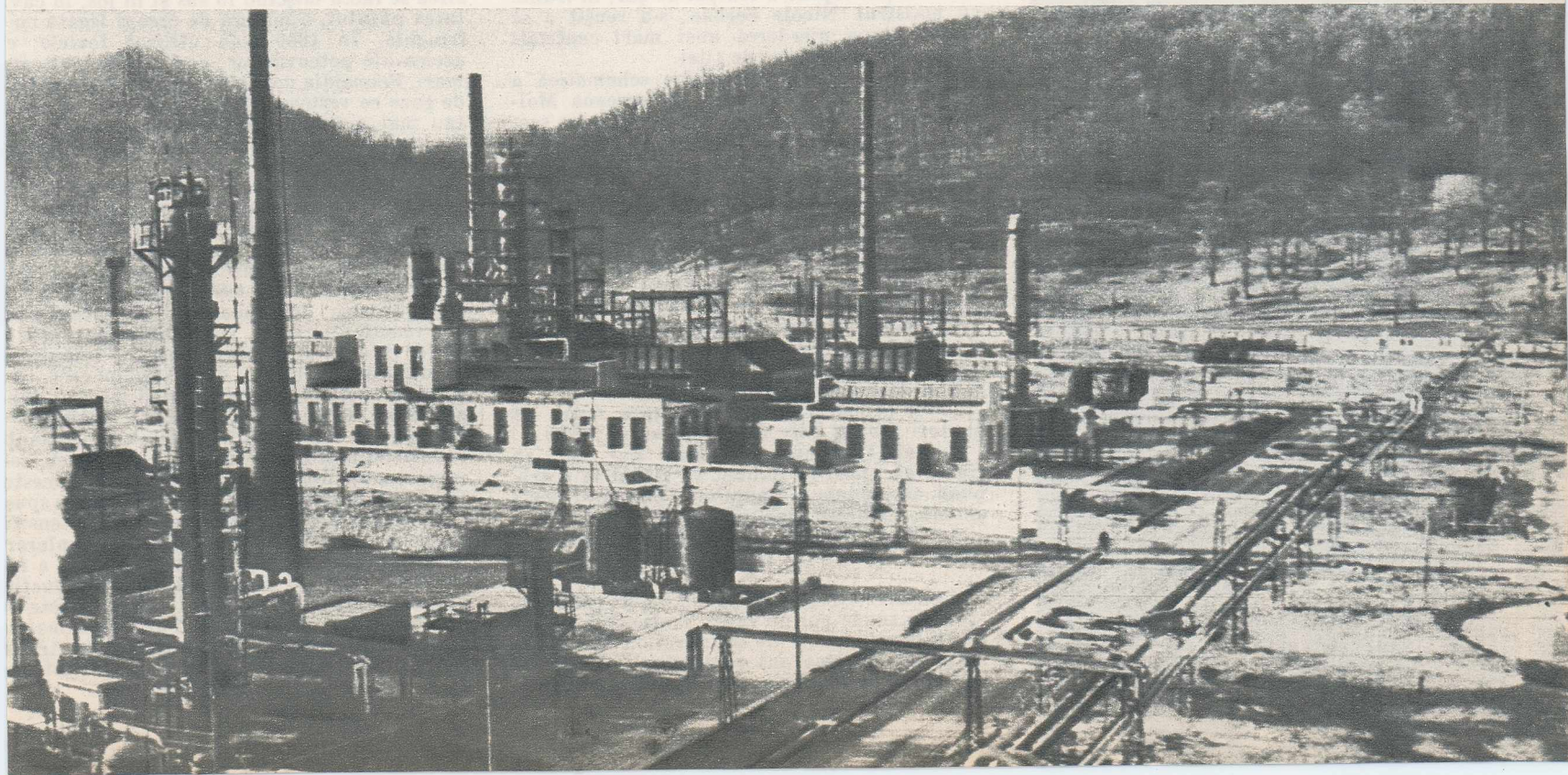
regia, divertismentele, coregrafia, muzica,  
decorurile, costumele, orchestra, sonorizarea  
și luminile, prestidigitația etc. Spectacolul  
se cheamă „Sus—jos cortina“ și între soliste  
figurează cîteva sondonițe.

#### SONDORIȚELE DE LA ZEMEȘ

Drumul la Zemeș l-am făcut cu o „basculantă“,  
camion solid, anume ales să înfrunte  
hopurile, fără riscul întepenirii în nămolul  
lor pe șoseaua aceasta care e victima trafi-  
cului intens.

Zemeșul deține — după schela Tîceni-  
Tg. Jiu — locul de frunte în ceea ce pri-  
vește extracția de țitei. Sondele întîlnite de-a  
lungul parcursului, cele de la Solonț, Modăr-  
ză, Pietroasa, Foale — unele din ele cocotate  
la mare înălțime pe coasta măgurilor —  
țacăneau și huruiau în plină dîrdoră activă.  
Multe coborau pînă în vastul cuprins al în-  
treprinderii, situată la capătul comunei cu  
același nume, într-o fundătură a munților.  
Aceștia împrejmuite, cu înaltele lor ziduri  
împădurite, acareturile numeroase, ateliere,  
depozite, locuințe, garaje, cantine, baia,

# CURGE... PĂCURA





Turle metalice înalte de 50 de metri au răsărit dese ca arborii pădurilor în satele Văii Trotușului, acolo unde pînă acum cîțiva ani petrolul se mai extrăgea prin puțuri primilive.



clubul. La un moment dat, zidurile se apropie, se string, lăsînd între extremitățile lor o îngustă deschizătură, aidoma unui crenel de fortăreață.

Fiindcă aduc cu niște foale, locul a fost botezat astfel. Clădirile văzute de sus par ca o grămadă de zaruri într-o cutie mare. O forfotă de oameni cu salopetă — bărbați, femei, brigadieri tineri, ucenici de ateliere — apoi camioane care vin sau pleacă — însuflește imensa ogradă a șantierului, pe care ploile de vară nu au scutit-o de noroi. Sondorițe cu cizme de gumă tropăie în el cînd scîndurile așternute pe jos nu le ajută să-levite.

De altminteri, le-am văzut trebăluind la schele, minjite cu păcură pe față și pe costumul bărbătesc de protecție. Anticipez arătînd că pe cîteva dintre ele le-am aplaudat mai tirziu, recunoscîndu-le pe scenă, la repetiția pomenită mai sus. Purtau cu eleganță rochii negre de moar, pantofi deseară și apoi rochii albe, învoalte și pantofi în unison. Cîntau, dansau cu parteneri îmbrăcați și ei în impecabile haine de „salon” sau în fanteziste costume de dandy „malagambiste”, potrivit rolurilor pe care le interpretau.

Activistul cultural, autor al libretului, printre alte interesante lămuriri privind munca șantierului — s-a complăcut să mă informeze asupra acțiunii culturale și artistice pe care o dirijează. Clădirea clubului posedă bibliotecă cu cîteva mii de volume, cinema, stație de radioficare și o imensă sală de spectacole, cu balcon, scenă spațioasă, cabine pentru artiști.

— O vezi pe fata aceea care dansează solo, în grupul coregrafic? E Sevastița Florea, sondoriță. Ai recunoscut-o? Așa-i că are talent? Dar de ceilalți ce părere ai, tovarășe ziarist?

160 de muncitoare lucrează la schelele din Zemeș. Ele nu sînt mai puțin spornice la treabă decît bărbații cu care lucrează cot la cot. Numele lor figurează alături de acele ale bărbaților, pe tabloul de evidențiați. Inginerii Soare Valeriu, Oprea, Dinu, Bințu Constantin, candidați de partid, conducători de secții de exploatare, vorbesc cu drag de sondorii Stănoiu Constantin, Gavriiliță Iorga, Cucu Gheorghe, Popa Angela, Prisăcaru Ion, Rotaru Gheorghe, Udrea Savel și alții, care au realizat frumoase depășiri de plan (2455 tone țitei și 808 mc foraj), angajîndu-se să realizeze și mai mult în cinstea lui 23 August. Dragostea pentru partid le stimulează avîntul și vigilența, care s-au vădit în multe fapte de muncă și de abnegație. Bunăoară, întîmplarea de la sonda nr. 4 (Mihoc) ce a erupt cînd abia s-a terminat operația de foraj și cînd grație intervenției rapide a echipei de șut, în frunte cu maestrul Nicola Șerban, s-a reușit a se preîntîmpina pierderea unei mari cantități de gaze și multe tone de țitei.

Acuma, cu această imagine schematică a Zemeșului, îmi reamintesc de șoseaua Moinești-Zemeș, tocmai pentru că — printre scenele dedicate muncii pozitive și productive ale petroliștilor zemeșeni — am aflat și un cuplet satiric adresat hopurilor drumului.

Îmi povestea o sondoriță din ansamblul artistic, că într-un rînd n-au putut ajunge la o comună vecină unde erau așteptați. Plo-uase și camionul se împotmolise.

— Știînd ce surprize am putea avea cu șoseaua, am plecat de la Zemeș îmbrăcați de scenă, pentru primele tablouri, ca să cîștigăm timp. Ei bine, am fost nevoiți să coborîm din mașină în noroi. Purtam pantofi albi și rochie de organdi stil. Ce zici?

— Al dracului noroi. Face pete negre pe pantofi albi și pete albe pe pantofi negri.

— Asta-i tot ce ai de spus? Dar dacă ar trebui să apari în public, să zicem la o tribună, cu ghețele și pantalonii pe care-i porți acuma, tovarășe ziarist? Îți dă mina?

Am ris. Teribilă față sondorița asta!

★

Zece ani! Să fac un bilanț. Carevaszică, zece de sonde noi pe Valea Trotușului și mai multe în alte locuri ale Moldovei, cu zăcăminte detectate de ciocanul geologilor. Două rafinării care lucrează din plin. Cea din Borzești,

realizată după proiecte sovietice și cu instalații, în bună parte, furnizate de U.R.S.S. e o mîndrie a regiunii. În afară de două instalații de distilare atmosferică și vid, în funcțiune, în afară de instalația de cracai termică, în curînd va porni și cea de cracai catalitică, pentru obținerea de carburan superiori.

Aceste extraordinare progrese n-ar fi putut fi dobîndite, dacă, paralel, nu lua ființă și se dezvoltă industria noastră de utilaje petrolifere. Ea produce utilaje care se aduceau od-

niară din străinătate, aservindu-ne și în această privință Uzinele „Reșița”, „1 Mai” Plocești, „Steagul Roșu”, „23 August” fabrică astăzi utilaje pentru forat, motoare Diesel, țevi de pompaj, mașini cu aburi, sape cu role, țevi de extracție prăjini grele etc.

Văzînd condițiile în care astăzi trăiesc și muncesc oamenii din sectorul petrolului, mîndru gîndul la viața de odinioară a sondorilor. Nu vreau să merg îndărăt cu un veac, la păcurarii de atunci, despre care am auzit multe lucruri jalnice din gura bătrînilor și pe care mi le-a evocat o carte, cuprînzînd documentele congresului inginerilor din petrol, ținut în 1931. În vechi, oamenii din Valea Păcurii (Păcuri) săpa gropoaie, niște șanțuri în care se aduna țiteiul. Mai apoi, s-trecut la băi, adică gropi lungi de 4—5 metri, adînci 1-

15—20 m și pe urmă a venit rîndu puțurilor. La gură, puțurile aveau un diametru de 1,30 m — 1,40 m care îngusta concomitent cu săparea, ajungînd să fie exact cît spinarea omului. Acesta — transformat parcă în sfredel — scobeia și măsura ce avansa trebuia să expediaze afară pămîntul, cu găleata sau cu burduful, tras cu frînghia de sus. Acest sistem primitiv de evacuare a pămîntului, se chema *heca* și consta dintr-un fel de mosor de lemn așezat vertical deasupra puțului, pe care se înfășur frînghia, de capătul căreia atîrna căldarea. El a funcționat la unele șantiere din Moldova: mulți ani după introducerea săpării mecanice. Mi s-a povestit că mai era folosit și acum 12—13 ani, după război.

Pînă la o adîncime de 40—50 m răzbe omul cu săparea și tot el trebuia să căptușească pereții puțului cu un strat de niuie „tambre”, ca să evite surparea lor sub presiunea gazelor. Păcurarul, drept protecție, avea pe cap, peste căciulă, o căldare, iar umerii și-o ocrotea învelîndu-i cu o piele de vițel.

Groznică muncă! Știți cum își lumin omul întunericul din puț? I se proiectau oglinda, de afară, razele soarelui.

Dar riscurile asfiziice? La început aer sirea se făcea mișcînd în sus și în jos, în cavitătea puțului, o mătură de crengi legată cu frînghie. În 1860 s-au utilizat foalele, c acelea ale potcovarilor, dar firește mult mai mari. Primejdia mortală începea cu emanațiile de gaze ce vesteau țiteiul. Păcurarii nu rezistau mai mult de cîteva minute. Erau scoși la aer și înlocuiți de alții și așa mereu pînă se iveau țiteiul.

...Astăzi condițiile de viață și de muncă ale petroliștilor realizează tot ce au năzuit generații întregi în dirze și îndelungate lupte împotriva regimului burghez-moșieresc de odinioară. O nouă realitate politică și socială a dat petroliștilor posibilitățile și avîntul de a transforma, înfrumusețînd și îmbogățînd patrimoniul național. Rezultatele obținute în Moldova — la diapazonul măreț al înfăptuirilor din întreaga țară — de la 1948 încoace, sînt pe linia preconizată de partid imediat după eliberare. Vorbînd la Conferința Națională P.C.R. din octombrie 1945 despre importanța industriei petrolifere și despre misiunea cerevine muncitorilor în dezvoltarea acestei industrii, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a spus:

„În această ramură este nevoie de intensificarea exploatații și acțiunii de explorare pentru găsirea și punerea în exploatare a noilor surse de țitei, în scopul ridicării producției actuale. Importanța acestei industrii este cîtă de mare, cu cît petrolul nu este numai un combustibil esențial pentru industrie, transporturi și agricultură, ci și produsul cel mai important pentru exportul nostru”.



Un afiș care vorbește despre activitatea cultural-artistică.



# NE PREGĂTIM PENTRU EKPOZIȚIA DE ARTĂ PLASTICĂ A ȚĂRILOR SOCIALISTE

La capătul acestui an, în decembrie, viața artei plastice mondiale va fi marcată de un eveniment cu multiple și majore semnificații: Moscova va găzdui prima mare Expoziție de artă plastică a țărilor socialiste. Au trecut doar câteva luni de când Bienala internațională de la Veneția — falsificată ca sens și manifestare artistică de către organizatorii ei, direct dependenți de negustorii de tablouri — a făcut o demonstrație penibilă a narasmului plasticele burghize, aflată în apogeul decăderii sale. Și iată că la acest scurt interval le timp arta realismului socialist se pregătește să ofere o imagine sintetică a vitalității și a forței sale tonice, a misiunii sale active de reflectare și transformare a realității. Bienala venețiană a încercat să contureze chipul actual al artei plastice mondiale prin acel ilogic, stupid joc de mișcări, de unghiuri și linii fără sens, de pete informe de culoare, proclamat de abstracționisti ca unica formulă de „expresie liberă a frumosului”, dar măturând haosul și disperarea gândirii burghize, înfricoșată de adevărurile vieții contemporane, „ugând de ele. Celor care tăgăluiesc artei conținutul ideologic și acțiunea sa militantă, dezumanizând-o, reducând-o la o mecanică combinație de forme absurde — și printre ei se află și „teoreticienii” revizionismului în estetică — expoziția de la Moscova le va da riposta unei arte legate de popor, de viața și idealurile sale, a unei arte pătrunse de înalta sa răspundere social-patriotică.

Întinându-se în cadrul acestor pavilioane, creația plastică realist-socialistă a artiștilor din 11 țări va avea posibilitatea unei confruntări a valorilor sale, a verificării potențelor sale artistice și a afirmării personalității sale naționale. E firesc ca momentul să fie așteptat cu emoție și febrile pregătiri și de către artiștii plastici ai țării noastre.

Faptul că lucrările artiștilor noștri, expuse acum 2 ani la trecuta bienală venețiană, au fost atât de apreciate de reprezentanții pavilionului sovietic încât am fost invitați să reedităm expoziția la Moscova și Leningrad ne mărește răspunderea în ce privește actuala noastră prezentă în expoziție. Ni s-a și comunicat, de altfel, că pavilionul românesc este așteptat cu mult interes. Fapt pentru care desfășurăm în aceste luni o muncă susținută pentru a ne prezenta în condiții optime, pentru a putea oferi o imagine concludentă a realizărilor artei noastre plastice din ultimul deceniu.

Vor fi prezente, în pavilionul nostru de la Moscova, lucrări ale unor artiști ajunși la maturitatea lor creatoare sau vădînd — încă sînt tineri — un cert talent, în așa fel încît fiecare să poată avea posibilitatea unei expunerii substanțiale (se pot prezenta pînă la cinci lucrări de artist). Ne-am adresat, pe linia acestei orientări organizatorice, pictorilor Corneliu Baba, Al. Ciucurencu, Henri Catargi, Lucian Grigorescu, Dumitru Ghiță, Gavril Miklossy, Szönyi Ștefan, M. H. Maxy, Gh.

Labin, sculptorilor Ion Jalea, Cornel Medrea, Ion Irimescu, Geza Vida, Boris Caragea, Mac Constantinescu, Oscar Han, graficienilor Ligia Macovei, Jules Perahim, Gy Szabo Bela, Vasile Kazar, Ana Iluț, Aurel Jiquide, Dan Hatmanu, Constantin Baciu și alții, care se preocupă intens, în prezent, fie de selecționarea celor mai reprezentative lucrări din anii trecuți, fie de realizarea unor opere noi. Vom ajunge pînă la un număr de 80 de lucrări, printre care vor fi prezente compoziții inspirate din procesele specifice ale construcției socialiste în țara noastră, ale aportului nostru în lupta mondială pentru apărarea păcii. În care vom contura chipul omului nou sau vom evoca, în peisaje, frumusețea meleagurilor noastre.

În felul acesta vom demonstra și noi, participanții romîni la expoziția de la Moscova, că în cadrul realismului socialist se poate manifesta și valorifica din plin orice personalitate artistică, cu particularitățile sale de expresie plastică, vom dovedi că tocmai această bogăție și varietate a individualităților artistice, subordonate aceleiași concepții comuniste asupra lumii, poate asigura efervescența creației artistice.

Ar fi, poate, prematur să anunțăm titluri precise ale lucrărilor ce vor fi prezentate în expoziție. Căci, precum spuneam, multe din lucrări se află încă în primele stadii ale elaborării artistice. Putem totuși vorbi despre tablourile lui Baba „Odihnă la cîmp” și „Portretul maestrului Sadoveanu”, sau despre pinzele lui Ciucurencu „Ana Ipătescu”, „1 Mai”, „Cooperativa”; despre compoziția lui Ștefan Szönyi „Înmormîntarea partizanului” sau despre ampla lucrare a lui Gh. Labin inspirată din viața lui Ștefan cel Mare; despre tabloul „Grea de la Lupeni” al lui Gavril Miklossy sau despre tablourile lui Gh. Șaru „Lupta minerilor din Valea Jiului” și „Fete cu tulpine”; despre relieful „Împărat și proletar” al lui Ion Jalea, despre proiectul monumentului „Republica” al lui Cornel Medrea sau despre compoziția „Prima sașă” a lui Ion Vlad; despre „Butinarii” și „Minerii” lui Geza Vida. Simpla lor enumerare, cu totul incompletă, sugerează totuși de pe acum profilul pavilionului nostru de la Moscova, care va trebui să reprezinte cel mai concludent însuși profilul artei noastre plastice făurite în ultimul deceniu. Țin să precizez de asemenea că, deși comitetul instituit pentru selecționarea lucrărilor a invitat un anumit număr de artiști, orice lucrare de valoare ce va fi realizată în acest răstimp va fi luată cu multă atenție în considerare.

Ne mai rămîne puțin timp pînă în octombrie, cînd lucrările vor fi supuse juriului. Artiștii noștri plastici au împins în aceste zile țara întreagă în căutarea de noi teme, legate strîns de actualitatea noastră socială, politică, culturală. Reveniți în ateliere, vor transcrie pe pinze, în gips, pe cartone — imagini ale vieții noi pe care au

# UN MARE CRITIC MARXIST

Franz Mehring este unul dintre cei mai însemnați cercetători ai istoriei socialismului și ai problemelor de istorie și critică literară.

În calitate de cercetător al istoriei criticismului, Franz Mehring s-a făcut cunoscut prin contribuțiile valoroase pe care le-a adus în lucrări ca: „Biografia lui Marx”, „Istoria social-democrației germane”, „Contribuții la istoria Prusiei” etc. De asemenea, el s-a făcut cunoscut ca editor al unor lucrări aparținînd lui Marx și Engels.

Un rol deosebit de însemnat îi revine lui Franz Mehring în studierea istoriei literare precum și în aprecierea fenomenului literar contemporan lui. Din acest punct de vedere, Franz Mehring este considerat primul critic marxist care — așa cum arată prefațatorul „Paginilor de critică” traduse în romînește — „după începutul făcut de Marx și Engels — a cercetat sistematic literatura pe baza metodei materialist-dialectice”.

Studiile lui Franz Mehring asupra operei unor mari clasici ai literaturii universale ca: Shakespeare, Goethe, Voltaire, Schiller, Molière, Lessing etc., ca și celea asupra unor scriitori contemporani lui, ca Gerhardt Hauptman și Ibsen, ne relevă un cunosător multilateral și profund al problemelor de literatură și artă, ca și al istoriei filozofiei și societății în genere.

Generalizările largi, considerațiile stricte, la obiect, aprecierile de ordin etic și estetic, toate acestea dovedesc din partea lui Mehring stăpînirea unui bogat aparat critic, un spirit ascuțit și fin, o inteligență lucidă, pusă în slujba unei rigurozități științifice demne de urmat.

Ca formă — stil și manieră personală — studiile de istorie și critică literară ale lui Mehring impresionează prin simplitatea lor clasică, prin claritatea excepțională a expunerii. Remarcabilele calități ale lui Franz Mehring sînt, după cum demonstrează lectura volumului, rezultat direct al pregătirii marxiste a criticului. Unul din meritele principale ale lui Franz Mehring în domeniul istoriei este consecvența cu care acesta ține să pună de fiecare dată în lumină faptul că studierea vieții și operei unor scriitori nu poate fi desprinsă de studierea, în același timp, a epocii în care scriitorul a trăit și a scris.

„Poezii și artiștii — scrie Franz Mehring într-un articol intitulat „Ceva despre naturalism” — nu pică din lună și nici nu plutesc în nori; dimpotrivă, ei trăiesc în mijlocul luptelor de clasă ale poporului și epocii lor. Aceste lupte pot stimula și influența în modul cel mai diferit mintea oamenilor, dar nici un om nu poate ieși din sfera acestor lupte”.

Demnă de remarcat este, de asemenea, la Franz Mehring, străduința pe care o manifestă în ceea ce privește judecarea unui scriitor, prin sublinierea și explicarea atît a meritelor cît și a limitelor lui.

Din acest punct de vedere sînt elocvente paginile consacrate lui Heinrich von Kleist și Heinrich Ibsen.

Pornind de la condițiile specifice pe care le-a avut dezvoltarea culturii în țările nordice, de pildă, Mehring pune de la început accentul pe limitele lui Ibsen, pe care le explică științific prin aceea că: „Un proletariat modern de mari proporții nu s-a putut... dezvolta, totuși, în Norvegia: din această cauză, celui mai revoluționar scriitor al literaturii norvegiene îi lipsește cheia înțelegerii celor mai adînci probleme ale prezentului. De altfel, chiar Ibsen spune: „Treaba mea e de a pune întrebări, răspunsurile nu le cunosc”.

Ibsen vestește „era nouă”, dar nu e în stare să-i desferece porțile și, astfel, critica adusă societății prin dramele sale rămîne sterilă. Dar — continuă Mehring — prin faptul că a pus aceste întrebări și prin felul cum le-a pus, Ibsen a devenit un scriitor european de mare anvergură.

În sfîrșit, încheind cu aceste note de lectură, vrem să ne referim la un alt aspect al activității desfășurate de Franz Mehring, și anume la critica făcută de el operelor unor filozofi burghizi. În volumul pe care-l prezentăm sînt cuprinse fragmente din două studii asupra unor aspecte ale filozofiei idealiste: „Arthur Schopenhauer” și „Contribuții la filozofia capitalului”, acesta din urmă referindu-se, printre alții, la Friederich Nietzsche. În aceste studii se fac cu deosebire remarcate ascuțimea spiritului critic al lui Franz Mehring, ca și siguranța cu care acesta, analizînd operele filozofilor amintiți, îi califică cu precizie științifică, drept exponenți ai reacțiunii capitaliste.

Franz Mehring își păstrează și astăzi pe deplin actualitatea, iar apariția primei culgeri din opera lui — impunînd necesitatea continuării acestei acțiuni — oferă cititorului posibilitatea unei lecturi deosebit de instructive.

Dinu SĂRARU

## Opinii de cititor

Soldatul fruntaș Gaică Dumitru ne transmite citeva impresii și o dorință a sa în legătură cu zugrăvirea chipului de ostaș în literatura noastră nouă:

Primul chip de ostaș pe care, cu mult înainte de anii serviciului militar, l-am întîlnit și l-am îndrăgît a fost acela al lui Mitrea Cocor, eroul romanului marelui nostru scriitor Mihail Sadoveanu; Mitrea Cocor, țărănul sărac, exploatat de bogătanii satului, apoi soldatul hărțuit, umilit și trimis într-un război care nu era al lui, ci al moșierilor; Mitrea Cocor, omul care s-a născut a doua oară, în ziua intrării sale în rândurile pandurilor. Astfel, eroul lui Sadoveanu m-a ajutat să întrezăresc profilul ostașului de tip nou, soldatul pururi treaz în postul său de veghe și necruțător față de dușmanii patriei.

Pe tovarășii de arme, frații lui Mitrea Cocor, i-am întîlnit apoi ani de ani în attea pagini pline de clocotul luptelor de pe frontul antihitlerist. Am trăit o dată cu ei „noptile înfrigorate” din paginile cărții lui Aurel Mihale. mi-am înclăștat odată cu ei mina pe automat în „Ultimul asalt”; am fost sigur că sergentul Nasta, care a luptat „Pînă din-

colo de pădurea vieneză”, așa cum ni l-a înfățișat în cartea sa Traian Ubu, nu va divulga nimănu secretul militar, în ciuda torturilor la care l-ar fi supus dușmanul. Am cunoscut soldații lui Laurențiu Fulga din romanul său „Eroica” și aștept cu nerăbdare drumul lor în următoarele volume ale trilogiei pe care ne-a promis-o autorul. Am învățat să-i urăsc pe dușmanii libertății, cu mînia soldaților din „Negura” lui Eusebiu Camilar.

Ca fiu al patriei îmbrăcat în haină militară, mă simt mîndru de înaintașii mei. Dar la fel de mîndru și de frații mei de generație, de grănicerul Radu A. Ion din poemul lui Nicolae Țăutu, de sergentul Belate Alexandru ale cărui fapte de erou le-a popularizat versul grav, bărbătesc, al lui Dan Deșliu.

Și ajuns aici, țin să-mi mărturisesc o dorință: aș vrea ca rîndurile mele să fie considerate o scrisoare deschisă adresată tuturor scriitorilor noștri.

Viața de ostaș, plină de mari satisfacții — pe măsura eforturilor depuse în pregătirea de zi cu zi — oferă multe aspecte demne de a sta mai mult în atenția scriitorilor noștri.

triotism care s-ar cuveni consemnate în paginile unor noi cărți pe care le așteptăm cu nerăbdare.

Noi, cei „de la uscat”, dorim cît mai apropiată și clipa întîlnirii cu matrozii, în episoadele unui roman dedicat vieții lor pline de patos eroic. De asemenea și printre cei ce strălucesc văzduhul patriei sînt nenumărați eroi de roman. Fiecare armă își are eroii ei vii, complecși. Sub bluză fiecăruia ostaș bate o inimă care merită a fi ascultată.

Din păcate — cu toate succesele înregistrate pînă acum în literatura noastră nouă, pe acest tărîm — succese care mă îndreptătesc să fiu sigur că foarte curînd biblioteca unității se va îmbogăți și cu aceste cărți mult așteptate — chipul ostașului nou nu a fost încă destul de studiat de scriitori, nu a fost în suficientă măsură zugrăvit. Noi, militarii, vrem mai multe cărți despre viața și lupta armatei noastre populare. Este o temă demnă de pana oricărui scriitor patriot. Și nu mă îndoiesc că fruntașii scrisurii noastre vor răspunde și acestei chemări, dînd mai multe lucrări despre ostași.

Soldat fruntaș Gaică DUMITRU



Pictorii Eugen Popa (sus) și Gh. Șaru (jos), pregătind în atelierele lor noi lucrări.



Eugen POPA  
pictor



# TORENTUL LIBERTĂȚII



↑ În zilele luptei pentru independența Marocului. O viguroasă manifestație a tineretului marocan împotriva colonialismului francez.



„Pacea colonialistă” pe care ultrareacționarii francezi o vor instaurată în Algeria cu ajutorul „forței divine” e departe de a avea sorți de izbândă. Patrioții algerieni luptă pentru libertatea și independența patriei lor.

Încă o lovitură dată colonialismului. Recent, guvernul Ceylonului a hotărât naționalizarea portului Colombo. În fotografie: aspect din Colombo ↓



Într-un singur deceniu s-au năruit imperii ce dăinuiau de veacuri. Într-un singur deceniu mărgeaua colorată și misionarismul ipocrit, urmate de bici și glonte — stâlpii și simbolurile colonialismului modern — au fost sfărâmate și alungate de pe teritoriul uriaș. Veacuri de jaf și de moarte n-au reușit să înăbușe demnitatea umană și conștiința libertății care au izbucnit cu puterea unui uragan, măturând vechiul și sălbaticul colonialism, eliberând un miliard și jumătate de oameni.

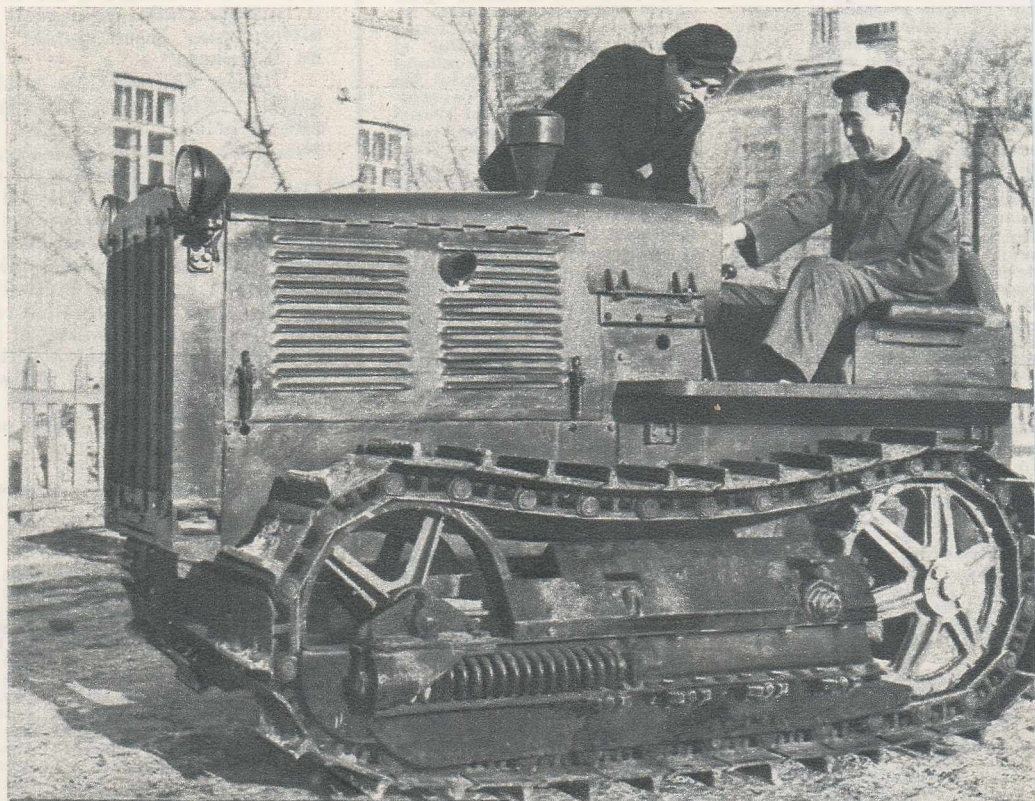
China celor 600 de milioane, R.P.D. Coreeană și R.D. Vietnam au devenit stăpîne pe soarta lor în marea familie a constructorilor socialismului. India, Indonezia, Birmania, Ceylonul, o mare parte a popoarelor arabe, ba chiar și unele popoare din Africa Neagră au alungat pe colonialiști și nu se mai înspăimîntă, nu se mai pleacă în fața manifestațiilor de forță, pentru că au dobîndit sentimentul propriilor lor forțe. Popoarele Americii Latine luptă și ele cu succes împotriva colonialismului american.

Eșecul agresiunii împotriva Egiptului și — mai recent — lovitura de stat din Irak și rezistența dîrză opusă de popoarele libaneze și iordanian intervenționiștilor americani și englezi demonstrează încă o dată că era colonialismului se încheie irevocabil. În patria linșajului imperialiștii americani trebuie să serîșnească din dinți și să asculte cu zîmbete acie cuvînte ca acelea rostite la Washington de un „negru” cum e premierul Ghanei, dr. Kwame Nkrumah: „Lumea trebuie să aște o dată pentru totdeauna că popoarele Africii și cele ale Asiei nu vor mai tolera multă vreme imperialismul, discriminarea rasială și colonialismul”.

Colonialismul e în agonie. Nici parada forței brutale, nici frazele demagogice, nici învelirea pumnalului în mătasea „doctrinelor” și „ajutoarelor” de tot soiul nu-i mai pot prelunge sfîrșitul. Popoarele i-au semnat sentința de moarte, iar nouă ne este dat să vedem cum se execută această dreaptă sentință.

Cauza libertății, a demnității umane, a independenței și păcii triumfă.

Cei „600 de milioane de clienți” din China ai colonialismului britanic au scuturat cu forța armelor jugul imperialist și au pășit pe drumul construirii unei vieți noi, socialiste. Plin de entuziasm, poporul chinez obține succese de seamă pe drumul transformării țării sale într-un dezvoltat stat industrial. În fotografie: tractorul pe șenile produs de Uzina de mașini nr. 1 din Harbin.



Cea mai tînără țară independentă a Africii Ghana. Poporul său, eliberat de sub colonialism, este un exemplu pentru restul popoarele continentului negru, dovedind că, asemer oricărui alt popor, se poate conduce singur ←



Cairo, decembrie 1957. Conferința solidarității țărilor Asiei și Africii. Au participat peste 40 de delegați reprezentînd 43 de țări din cele două continente.





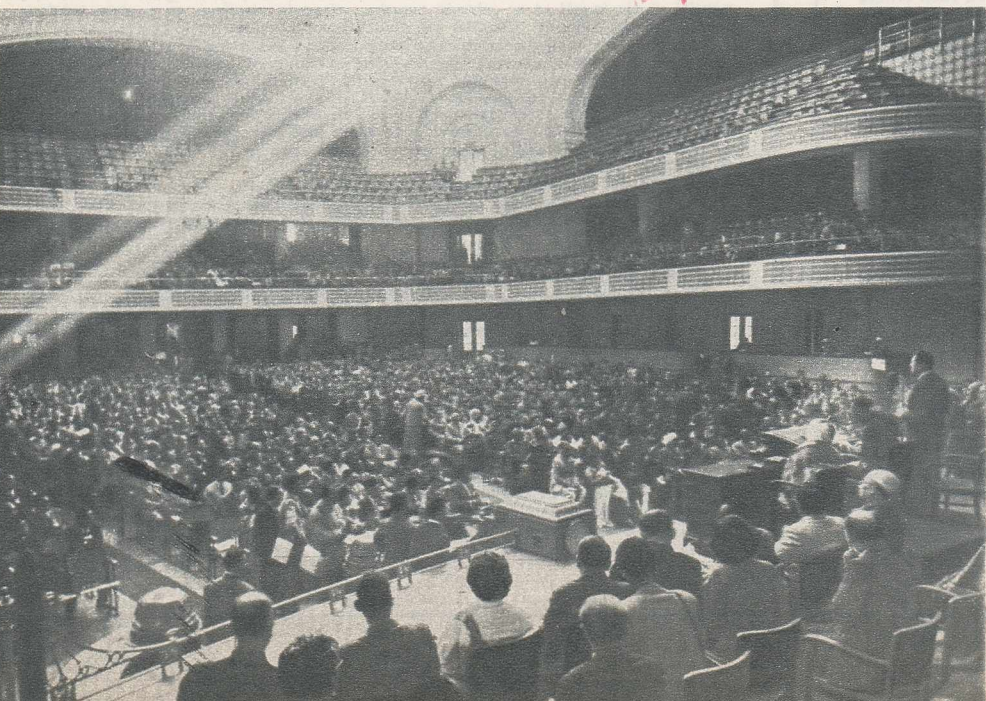
După obținerea independenței Indiei, economia ei a început să sufere prefaceri importante. Mulți din obiectivele industriale construite în zece ani este și modernă oțelărie de la Burnpur, pe malul râului Damodar.



Colonialismul se pleacă numai în fața forței. Pentru a-și apăra independența, fostele țări coloniale își întăresc forța militară. Iată o unitate militară birmană depunând jurământul.



↑  
Aici a locuit trădătorul aflat în solda imperialismului, Nuri Said. Acum, în fața fostei reședințe, stau soldații ai Republicii Irak, gata să apere independența tinerei lor republici.



↑  
Agresiunea americană în Liban a provocat intensificarea luptei patrioților libanezi împotriva regimului aservit imperialismului ca și împotriva intervențiilor americani.



↑  
Țările din America Latină nu mai vor să suporte jugul noului colonialism — imperialismul american. La o manifestație ce a avut loc în Guatemala, carul acesta alegoric a exprimat limpede sentimentele poporului guatemalez față de S.U.A.

## ASASINI!

Doi soldați americani din trupele debarcate în Liban, aflați în stare de ebrietate, au călcat cu tancul doi copii care se jucau în fața locuinței lor.

(Ziarele)



— Tu, Jimmy, spuneai că am călcat cu tancul patru copii; nu erau decît doi!

Desen de Cik DAMADIAN

## FAPTE GRĂITOARE

- Comerțul americano-filipinez este considerat de monopolistii americani drept „model”. În ultimii 60 de ani S.U.A. au scos din Filipine aproape în exclusivitate numai materiile prime și au aruncat pe piața filipineză produse finite. Consecința? „New York Herald Tribune” scria la sfârșitul lui iunie că un sfert dintre cei 8.800.000 oameni ai muncii din Filipine erau șomeri totali sau parțiali. „Statele Unite au transformat Filipinele într-un protectorat al lor”, a declarat recent senatorul filipinez Claro Recto.
- Unui guvernator al coloniei britanice Tanganica, sir Lamb, i-a scăpat următoarea remarcă: „În închisoare, africanii trăiesc mai bine decît acasă”. Închipuți-vă atunci ce viață duc acasă acești africani!...
- Industria petroliferă a Venezuelei se află de decenii în minile companiilor petrolifere americane care stoc de aici profituri fabuloase. Numai într-un singur an — 1955, spre exemplu — monopolurile americane au realizat de pe urma petrolului Venezuelei profituri în valoare de 1.200 milioane dolari.
- „Marea Britanie și coloniile s-au unit pentru a lichida ignoranța, mizeria și bolile” — astfel glăsuiește un program electoral procolonialist englez. Iată însă, de pildă, ce rezultate „fericite” a adus această „unire” coloniei africane Nigeria: la o populație de peste 30 milioane de locuitori există mai puțin de 600 de medici!...
- De-a lungul celor 168 de ani cît au stăpînit India, colonialiștii englezi au jefuit-o fără milă, aducînd poporului indian mizerie și înafolere. Eliberată de sub cătușele colonialismului, India a început să realizeze un vast program pentru dezvoltarea economiei naționale. Astfel, sistemul de irigație de la Bhakra-Nangal, ce va fi terminat în cursul acestui an, va reda agriculturii mari suprafețe de pămînt. Cele 4 centrale electrice construite aici vor avea o putere de 400.000 kW, iar canalele vor furniza apă pentru irigarea a 2.300.000 hectare pămînt.
- În anul ce au trecut de la proclamarea independenței Egiptului, guvernul său s-a preocupat de înlăturarea rămășițelor trecutului. Printre realizările obținute în acești ani vom aminti pe cele din domeniul social. Au fost înființate 2.000 de școli noi, au fost create 6.500 paturi de spital, 200 de dispensare pentru combaterea epidemiilor. Crearea Republicii Arabe Unite deschide noi posibilități pentru dezvoltarea popoarelor egiptean și sirian.
- În 1914 în Africa existau doar două state independente: Etiopia și Liberia. În 1958 numărul statelor independente africane a crescut la nouă: Republica Arabă Unită, Sudan, Etiopia, Uniunea sud-africană, Ghana, Liberia, Maroc, Tunisia și Libia. În total, de sub lanțurile colonialismului s-au eliberat circa 85 milioane oameni, de pe un teritoriu mai mare de o treime din suprafața continentului!
- Ce a însemnat pentru imperialismul eliberarea Chinei de sub dominația colonialistă? Pierderea unei piețe de 600 milioane de clienți și robi, apariția unei mari puteri socialiste care constituie un viu exemplu de dezvoltare economică și socială pentru celelalte țări ale Asiei și Africii. Integrarea Chinei în lagărul socialismului a făcut ca pe arena mondială raportul de forțe să incline și mai mult în favoarea socialismului. Iată și o cifră concludentă: între 1953 — 1957 producția de oțel a R.P. Chineze a crescut de la 1.350.000 tone la 5.240.000 tone. Anglia a avut nevoie de 23 de ani pentru a obține o creștere asemănătoare. Menținînd acest ritm de creștere, în 10 — 15 ani China populară va ajunge și depăși, în ceea ce privește producția industrială, Anglia, cea mai veche țară industrială din lume!



# VOCILE LOR...

de Lascăr SEBASTIAN

Ilustrație de A. RIK



anume împrejurări, și se recomandă uitarea. Și-i adevărat că, uneori, e bine ca anumite lucruri să le dai uitării. La ce bun să-ți amărăști viața întregă tot amintindu-ți și reamintindu-ți de întâmplări dureroase sau numai neplăcute?

Alteori însă, și se recomandă tocmai să-ți aduci aminte. Și asta e bine. Căci dacă mecanismul memoriei n-ar funcționa măcar normal, omul ar trece veșnic prin unele experiențe nefericite, uneori chiar tragice. Cine uită tot n-a învățat nimic din cele prin care a trecut în viață.

În sfârșit, oricum ar fi, chiar dacă inima noastră e uneori dornică să vadă pierdute în bezna deplinei uitări unele chipuri și năravuri ale trecutului nu prea depărtat — iată că niște voci își iau sarcina, din când în când, să ni le readucă în minte. Ele ajung pînă la noi, prin văzduh, de peste Ocean, ori mai de aproape, dinspre, cum s-ar zice, Europa liberă. Sînt voci bătrîne, gîjite și hîrlitoare — voci ale trecutului mort pentru vecie. Cu deosebire se fac auzite în zilele noastre de sărbătoare.

Uite, acum, de exemplu, că e sărbătoarea lui 23 August. Ca de mai bine de un deceniu încoace, năpusti-se-vor vocile pe unde herziene, făcîndu-ți să-ți țiuie timpanul cu trîluri nostalgice ori *fiorituri* de blesteme, arătîndu-se tînjitoare sau vehemente. Acum, de 23 August!...

Presimt întrebarea unui naiv: dar ce pot

să aibă vocile de peste Ocean ori de peste Canalul Minecii cu sărbătoarea noastră?

Ah, au! Nu le place, nu-și găsesc liniștea din pricina ei, se perpelesc în așternut, își pierd odihna nopții. Și nu numai de 23 August, dar și de 1 Mai, și de 9 Mai, ba și de Anul Nou!...

...Era mai an' într-o asemenea zi de sărbătoare. Parc-o aud! Ah, vocea ei de prințesă! Odraslă, soră, nepoată și mătușă de regi, care ca norul de lăcuste s-au fost năpustit peste țară ca să-i sugă seva, s-a înfruptat și dînsa, la vremea ei, din această dulce licoare. Căci da, de principesa Ileana vă vorbesc. Parcă simțind și acum pe undeva piciorul zdrăvînt cu care România „ei” i-a aruncat în lada de gunoi a istoriei familia-i regală, principesa se tînguie cu jale și-și exprimă sfișietor „dorul de țară”... O fi vorbind ea tocmai de la Londra, dar simte romînește ca un Hohenzollern de-al nostru, neaș.

„Mă gîndesc cu atîta drag — o să gîjite principesa, acum ca și în urmă cu un an — la zilele petrecute acasă, la București, la Cotroceni, la Sinaia, la Bran. Mă gîndesc la toți cei care ne înconjurau atunci...”

Se gîndește. Cum să nu se gîndească? Și la ce altceva să se gîndească? Căci biata principesă, care mîncă azi cozonacul „exilului” în palate regale străine, n-are alte amintiri în legătură cu „scumpa-i Romînie” decît traiul desfătat și lăfăit în palatul din Calea Victoriei, în palatul de la Cotroceni, în Pelîșorul de la Sinaia, în castelul de la Bran. O doare în străfundul inimii că guvernul poporului a făcut din toate acestea fie

muzeu de artă ori istorice, fie lăcașuri odihnă pentru oamenii muncii.

Și-și mai amintește altea sa de lingă care o „înconjurau atunci” (unii dintre ei cei mai fercheși și cei mai încurajați — neficiind în mod foarte... întim de August Prietenie...)

De astea toate își aduce aminte. De alții nici nu poate. N-are. Să-și amintească 1907? Nu, că nu se născuse încă, și dac auzit, în copilărie, ceva, i-a intrat pe-o ure și i-a ieșit pe alta. De Skoda? De Fokk De borne? De telefoane? De dictatura frate-său? Ori de aceea a lui Antonescu și nu. O principesă nu coboară pînă asemenea meschinării. E mai presus de „Dă-i ei „drepturile” de alteță regală — restul, praf și pulbere! Mie plugarul coch și pelagros plugul de lemn ca să zgirie brazdacă are dînsa „Mercedesul” ei strălucitor care să-i preumbele cu iuțeala vîntului rot dele-i contururi priinciare de la Cotroceni Pelîșor și de la Pelîșor la Bran — totul e vorba filozofului neamț, cum nu se po mai bine în cea mai bună dintre lumi. Ia după de-alde astea tînjeste principesa acum.

„Crucea mea — adaugă zdrobită vocea alteță — este despărțirea de voi. Încercă-duc cu răbdare”. Curat crucea ei! — argina-o Ghiță Pristanda. Îmi inchipui cu m sfișiere cum mucenița de Hohenzollern duce crucea exilului prin palate de Sa Gotha-Coburg și mă gîndesc cu lacrimi ochi dacă la răbdarea ei o fi avînd destutun.

Ah, și mai e, între altele, o voce plină evlavie.

„Dragi muncitori și muncitoare” — și își începe vocea asta coloratura savan Din această invocare patetică deduc u că trebuie să fie o voce specializată în p bleme muncitoriești. Așa și este! E vocea Eftimie Gherman.

Se poate că unii nici să nu fi auzit de v unul Eftimie, pe care să-l mai cheme și Gh man. Însă muncitorii, dacă sînt mai în vîr

roman  
de Maria ROMAN  
Capitolul XVI.  
(Urmare din numărul trecut)

Din pricina încordării prin care trecuse, Alex se simțea foarte prost. După ce ramase singur, își frecă îndelung ceafa și templele, că să-și revină. Acum, dacă nu l-ar fi îngrijorat în mod deosebit soarta fetei, ar fi putut să se simtă destul de bine și de mulțumit. Totuși nu știa încă destule. Avea de gînd să țină sub observație postul lui Jean. Spera să mai afle ceva din ceea ce va emite acesta. Scena surprinsă dimineață în biroul lui Roni îl îndemna să creadă că între serviciile de spionaj german și englez intervenise o înțelegere. Trebuia să controleze această impresie, înainte ca postul german să anunțe că n-a putut descifra telegrama și să ceară repetarea transmisiei. Dacă impresia se va arăta neîntemeiată, n-avea decît să facă corect transmisia de a doua zi și să păstreze pentru altă ocazie noua metodă pe care o găsisse.

Știind că postul lui Jean intră în emisie mult mai tîrziu, plecă în oras ca să se întâlnească cu Ali. Acesta îl aștepta la locul fixat. În loc să-i întindă mîna ca de obicei, îl luă în brațe.

— Bravo, Alex! Îți transmit felicitări din partea organizației pentru promptitudinea cu care ai intervenit în cazul marinarului de pe „Sfîntul Nicolae”. Acțiunea ta s-a dovedit de o maximă importanță. Asta-i tot ce pot să-ți spun deocamdata.

Să discutăm problemele în ordinea gravității, propuse Ali. Evenimentul cel mai neplăcut este, fără îndoială, dispariția fetei. Dar sînt sigur că te-ai speriat degeaba. Roni a trimis-o în provincie tocmai pentru că vrea s-o apere. Oriicît ar fi de tîcalos, îi este totuși tata și n-ar accepta să-și vadă ucisă fiica. Și oriunde s-ar afla acum, fata e mai în siguranță decît aici. Roni își dă și el seama că se apropie ultimul act. Chiar și din știrile intrate în ziare — oricît de cenzurate ar fi — se poate vedea că Armata Sovietică a eliberat România și Bulgaria, iar acum a început lupta pentru eliberarea Iugoslaviei, Ungariei și Cehoslovaciei. Se apropie clipa, Alex! În ceea ce privește telegrama, bine-ai făcut ce-ai făcut. Dacă reușești să recepționezi asta-seară postul englezului, nu mai am nici o pretenție la tine — incheie el rîzînd vesel.

Fîind acum puțin mai liniștit, Alex se simțea la fel de bucuros ca și Ali. Îl tulbura totuși și soarta fetei, și gîndurile că propria sa poziție apare într-o falsă lumină în ochii tovarășilor săi. În plus, era îngrijorat și de felul cum își va duce la capăt misiunea.

— Nu cred să pot continua în felul acesta, Ali, spuse Alex. Acum ei vor încerca să țină zilnic legătura. Cît o să mai meargă cu transmisiile astea greșite? Știm tot ce avem nevoie să știm. N-am putea să terminăm o dată cu această afacere?

— Ba da, Alex, aprobă Ali. Chiar așa o să facem. Uite, tovarășii din conducerea organizației așteaptă de la tine un raport amănunțit în acest sens.

Să vii cu propuneri concrete. Ne întîlnim mîine după-masă să mi-l dai. Alți îl luă pe Alex de după umeri. Și nu-ți mai face grija pentru Helene, da? Tocmai acum la urmă să-ți pierzi curajul? Haide, te conduc pînă la cuibul de viespi.

Ca de obicei, după discuțiile cu Ali, Alex se simțea reconfortat. Într-adevăr partida se apropia de sfîrșit. Dar, așa cum se întîmpla uneori ultimele jocuri sînt cele mai îndrîjite. Atît pentru el cît și pentru Helene, primedjia nu trecuse încă. În sfârșit, principalul era că venea victoria.

— Lasă că se aranjează toate... spuse Ali, cînd ajunseră aproape de casa lui Roni. Al un revolver. Ia-l și pe acesta, e mai bun — și îi vîri în buzunar revolverul lui. Adaugă zîmbînd: „Mîine o să-ți aduc cartușe pentru un regiment”. Și înainte de a se despărți, se îmbrățișară și se sărutară; nici ei nu știau de ce...

★

În noaptea aceea Alex nu dormi de loc. Pe la ora douăsprezece reuși să intercepteze postul lui Jean și pe acel al interlocutorului său de peste hotare. După ce recepționă criptogramele respective se apucă să le descifreze. Cu puțina engleză pe care o știa, mai mult consultînd dicționarul, îi trebuiră cam vreo două ceasuri ca să traducă textele.

Deși în ultimul timp se vorbea peste tot despre tratative secrete între hitleristi și anglo-americani, conținutul telegramelor îi se păru de neconcepțut. Jean își informa superiorii că transmisesse agentului german propunerile în vederea colaborării între serviciile de spionaj. Iar interlocutorul său revenea cu amănunte asupra condițiilor generale ale înțelegerii, anunțîndu-l că guvernul englez și serviciul său de spionaj sînt de acord să adopte una din cele două alternative care convin armatei germane: ori ca unitățile anglo-americane să intre în țara fără lupte, în care caz nemții să fie lasați să se retragă pasnic, ori ca fasciștii să se predea, tot fara lupte, parașutistilor lansați pe teritoriul capitalei.

Alex nu se pricepea la sfîrșite politice, dar și un copil ar fi înțeles dedesubturile acestor manevre. Acum, cînd Armata Sovietică, zdrobindu-i pe hitleristi, înlăturase pentru mult timp principalul concurent al Angliei și S.U.A. pe piața europeană, englezii și americanii acceptau propunerile de colaborare ale monopolistilor germani și se angajau să-i repuna pe picioare în măsura în care vor avea nevoie de ei ca dulai de paza împotriva popoarelor iubitoare de libertate. Oare nu se întîmplase la fel după primul război mondial?

Pe la cinci dimineața scîrțîitul scărîlilor îi dadu de veste lui Alex că urca cineva. Năuc de oboseală, uitînd că era ora la care trebuiau să vina Roni și Schmidt, Alex își despiedică revolverul. Într-adevăr, în camera intrăra cei doi.

— Ești gata? întrebă Roni în loc de salut.

— Gata... răspunde Alex.

Și se așeză în fața aparatului. Timp de un minut își transmisese indicativul, apoi așteptă. De dîncolo nu răspunde nimeni, dar nici alt zgomot nu auzea în casă. Își daduse deodată seama că uitase să întoarcă intreruptorul corpului receptorului. Vru să ducă mîna la buton. În ultima clipă se răzgîndi. „La urmă urmel, e și asta o soluție...” — își zise în gînd, reținîndu-și gestul, după care repeta ori indicativul. Apoi începu să miste în stînga și la dreapta acul aparatului, chipurile căutînd atent postul cu care trebuia să intre în legatură.

— Nu răspunde! constată peste cîteva minute cu prefăcuta nîmire.

— Dracu! să-i ia de dobitoaci! se infuriă Schmidt, potrivindu-și și mai bine casca pe urechi. Mai încearcă o dată.

Alex continua să-și transmită indicativul, încercînd din timp în timp pe undă scurtă, ca și cînd ar fi vrut să-l prindă pe celălalt.

— Nu se aude nimic. Dă-i înainte! scrișnea Schmidt.

Deodată sări de pe scaun, urlînd:





mai ales dacă sînt mineri, îl cunosc foarte bine și nu-l uită. Firește, dorul nu i-l duc, dar garantez cu mîna pe inimă că el le duc. Se vede cît tinjește după dinșii, nu numai cînd zice „dragi muncitori și muncitoare“, fiindcă nu dă drumul la vocea pînă nu auză: „clasa NOASTRĂ muncitoare“, adică a lui. O fi fost pînă la 23 August 1944 într-un șir și a lui și, în limitele posibilităților sale, făcut tot felul de fapte în numele și pe spînea ei. Social-democrată de dreapta, trădare inveterată, președintă ani de-a rîndul a uniunii muncitorilor mineri, vocea asta n-a dat cu deștu-n gură. A lucrat, a activat. De exemplu, cînd cu dictatura celui de-al doilea război, cînd s-a înființat la comandă adormitul ru domnul „front al renașterii naționale“, cea s-a lăsat numită de majestatea sa seior de drept, pe viață. Cum s-ar zice „socialist“ și „democratul“ s-a împăcat cu dictatura regală; apoi cu cea legionară și, în

sfrîșit, cu cea antonesciană a generalului Ciine-Roș. Uite-așa s-a făcut că vocea lui Eftimie Gherman a ajuns proprietară peste vreo zece vile. Vile cumpărate prin 1935 din banii muncitorilor cotizanți la Uniunea muncitorilor mineri ce cu onoare o prezida. Niște vile să te lingi pe buze! La Poneasca toate, la poalele muntelui Semenici, nu departe de Reșița. Aer curat, ozon, interioare curățate, o tirucă de confort și toate pe de pomană, înșăfăcate în baza jertfirii pentru „clasa muncitoare“ de către bietul Gherman. Acest dezmațat demagog, hulpav după propoșeală rapidă și fără merite, dibaci de a profita de orice slăbiciune sau lipsă de orientare a oricărui om cinstit înțilnit în cale, acest lingău al tuturor dictaturilor, care se face peste noapte stăpînul averii trudite a minerilor, este azi „specialistul în problemele muncitorești“ al undelor hertziene care vin de peste Ocean.

Iată, acestea sînt vocile care se bulucesc, mai ales de sărbători, fie să-și plîngă dorul „patriotic“ de țară, fie să arate, injurînd birjărește, că nu le vine la socoteală rînduiala cea nouă din țara în care au huzurit.

Vocile astea ne sînt cunoscute, le știm și măselele din gură și știm cite parale fac. Însă mai sînt și alte voci care „sînt românește“ și se-ndeasă, la sărbători, să ne-nvețe ce-i aceea „independentă“. Este alde primarul New-Yorkului, mister Robert Wagner, este senatorul Theodor Francis Green, este alde Claude Wilson de la „Europa Liberă“ și alții „romîni neoași“ care țin să ne convingă că știu mai bine decît noi ce ne trebuie.

Dar toate aceste voci, chiar dacă sînt simandicoase, sînt totuși oarecum civile și particulare, măcar că-s puse la cale. Corul acesta capătă însă o și mai vie culoare națională cînd se viră printre voci și insolenta cîte unui oficial, care nu se pronunță individual, ci guvernamental. Căci există, în lumea occidentală, guverne care sînt pătrunse pe rînd și deodată de sentimente naționale ale mai tuturor națiunilor; care nu dorm liniștite cînd un popor nu vrea să se lase exploatat

de acele guverne. De aceea din pure sentimente naționale de independență arabo-petroliferă, trupe americane au descins în Liban și trupe engleze în Iordania. De aceea, în primăvara asta, Departamentul de Stat al S.U.A. — citește John Foster Dulles — a dat drumul la voce și, într-un comunicat oficial de presă, plin de data asta de sentimente naționale românești, a protestat împotriva faptului că poporul român își permite, fără să-l întrebe pe dumnealui, să-și sărbătorească independența la 9 Mai, iar nu în ziua de tristă amintire cînd primul Hohenzollern a călcat, întîia oară, cu cizma lui prusacă, pămîntul românesc. Făcîndu-se că uită de activitatea oficialului de spionaj condus de bunul său frățior Allan, de comisia senatorială pentru cercetarea activității antiamericane, de exploziile cu bombe atomice, de tergiversarea înțilnirii la nivel înalt, de șomerii săi etc., etc., — acest ministru de externe, de pe înaltele-i „poziții de forță“, se preocupă, vîrîndu-se nepoftit în treburile altora, și-l vezi cum i se trezește din rărunchi patriotismul ba coreean, ba arab. De ce n-ar fi și patriot român?

Nici discuție nu-i că, acum, cînd scriu aceste rînduri, el sau alții își dreg vocea pentru o nouă manifestare naționalistă-neoașă.

Vorbească! Românul are o vorbă veche: Gura lumii slobodă! Pentru noi, vocile lor dogite răsună în gol. Le știm poftele nesățioase de căpcăuni mătăhăloși. Știm ce visuri hrăpitoare au. Știm ce nădejdi zădarnice îi rod. Le-am făcut cunoștință în versurile marelui Dante, unde ne vorbește de una dintre bestiile Infernului:

„E rea din fire și mereu la pîndă și-n veci fără de saț cumplită-i poftă, căci după ce-a mîncat e mai flămîndă“.

Dar ajunge!

Azi, ridicăm paharul în cinstea mării noastre sărbători. Sărbătoarea eliberării. Sărbătoarea independenței. Sărbătoarea răsufului în voie, a muncii libere. Azi, ridicăm paharul; și-l ridică-vom și la anul, și-n anii veacurilor viitoare!

— Cretinule! Ce faci? Casca asta e moarta! Ce s-a întîmplat? Alex înțelese că era bine să ducă înșelătoria mai departe.

— Vai de mine! exclamă simuind surpriza și părerea de rău. Am uitat să întorc întrecupătorul!

— Ai uitat, mă, idiotule! Tocmai astăzi te-ai găsit să uii? Hai, dă-i drumul mai repede! Poate-l mai prinzi! Repede! Repede!

Alex deschise aparatul. Acum putea s-o facă. Cele cinci minute în care trebuia stabilită legătura trecuseră. Celălalt renunțase probabil să mai aștepte.

Căștile se umplură de sunete, dar nici unul din ele nu era semnalul cunoscut al postului din Viena. Schmidt injură și, smulgîndu-și casca de la urechi, o zvîrli de dușumea. Așezat pe divanul lui Alex, Roni urmărise făcut toată scena.

Băiatul pricepu că dacă nu reușește să se dezvinovătească imediat, consecințele manevrei lui ar putea fi fatale.

— Ce să fac? trecu el la atac, prefăcîndu-se supărat. De ce nu mă lăsați să lucrez cum trebuie? Stați pe capul meu! Cum să fiu atent, în condițiile astea? Numai dumneavoastră sînteți de vin!

Schmidt îl privi pe Alex. Pustul era, ce-i drept, obraznic, dar, în definitiv, avea și dreptate. În loc cu tocmă în aceste clipe să procedeze cu calm și pondere, de o zi încoace se agitău ca niște femei isterice. După o lungă pauză întrebă:

— Cînd mai avem legătura?

— Deseară la nouă, răspunse liniștit Alex.

Abia după plecarea lor, Alex simți că i se face frica. Acum, în locul stării de încordare în care stătuse mai bine de o jumătate de oră, se afla sub stăpînirele unui soi de slăbiciune. Dinții îi clănțneau, miștile îi tremurau ușor. Deschise fereastra lăsînd să intre aer curat. „Sînt prea obosit“, își spuse, amintîndu-și că nu dormise toată noaptea. Așa îmbrăcat cum era, se întinse pe divan. Zăcu aproape o oră fără să izbutescă nici să se gîndească la ceva, nici să adoarmă. În cele din urmă se ridică și mai obosit decît se culcase și, hotărît să-și revină într-un fel, intra alături, în magazie să caute o sticlă de vin. Alesse un Bordeaux vechi și rupse gîtul sticlei. Adusese cu el din odăița o gamelă. Încet, ca să nu cada înăuntru bucățele de sticlă, o umplu pînă la jumătate. Apoi încercă să bea. Dar nu reuși. I se făcuse greață. Luă o cutie de lapte condensat, o deschise și turnă conținutul în gamelă. Amestecîndu-l cu vinul, obținu un lichid gros, al cărui gust altădată i s-ar fi părut, desigur, foarte bun. Acum însă nici nu-l simțea. Sorbea băutura ca pe un medicament, fără să ia gamela de la gură. După ce o goli, plecă să se culce. Venindu-i o idee pe drum, se întoarse și alese dintre celelalte o ladă cu săpun, o rostogoli pînă în odăița și bariadă cu ea ușa pe care, înainte de asta, o încușese cu cheia. Pe urmă se zvîrli pe divan și adormi imediat.

★

Roni nu era prea încîntat de colaborarea cu agenții englezi. Se temea ca noul sistem de lucru să nu-i mîșcoreze veniturile. Acum, cînd împărțeau serviciile rețelei cu englezii, nemții vor dori, desigur, să împartă și cheltuielile de întreținere, dacă nu cumva vor încerca chiar să scape complet de ele. Fără să-l dezvăluie lui Schmidt motivul real al nemulțumirii sale, îi expuse totuși cîteva obiecții la noul plan.

— Am investit o muncă serioasă în rețeaua asta. Și ei să vină la de-a gata? Să le cedăm toate pozițiile noastre? Alina bătaie de cap degeaba!... Schmidt tăcea, dar era probabil de aceeași părere, fiindcă nu părea să aibă de gînd să-l contrazică.

— Aș avea de făcut o propunere, adăugă Roni după o pauză în care-l așteptase zădarnic pe celălalt să spună ceva. Să nu deconșpirăm rețeaua față de englezi. Îi lăsam să intre fără luptă, ceea ce te convine, iar noi

plecam nestingheriți, ceea ce iar ne convine. Afacerile secrete rămîn însă afaceri secrete. De ce să le amestecăm cu celelalte?

În ce-l privește pe Schmidt, acesta nici nu se îndoaia că șefii săi acceptaseră înțelegerea cu englezii în spiritul celor propuse de Roni. Dar dacă englezii cereau totuși desființarea rețelei? În această eventualitate, singurii care ar fi putut hotărî asupra atitudinii ce trebuia adoptată ar fi fost cei de la centru.

— Idiotel dracului! îl injură încă o dată Schmidt pe Alex, din pricina căruia nu cunoștea încă răspunsul centrului.

— Trebuie să recunoști că și noi am exagerat, interveni plietist Roni. Bine spunea băiatul ăla: prea i-am stat pe cap. Oricine s-ar fi zapăcit în locul lui. Dar să facem abstracție de faptul că nu s-a obținut legătura; să admitem că, dintr-un motiv sau altul, nu am primit avizul șefilor. Într-un asemenea caz nu sîntem oare noi în stare să apreciem singuri ce e de făcut? Schmidt ridică descumpănit din umeri.

— Cu situația asta blestemată... Tot frontul se prăbușește. Cine știe ce-o să fie mine! Cînd lucrurile stau așa, fiecare are grija să-și apere pielea, chiar dacă asta înseamnă să lovească în ceilalți. Și tu imi ceri să mă preocup de soarta rețelei!...

Roni îl vedea pentru prima oară pe Schmidt într-o asemenea lumină. Omul acesta caruia dintotdeauna îi invidiase singele rece, își pierduse dintr-o dată toată îndrăzneala și stăpînire de sine. Nu mai era în stare nici măcar să raționeze. „Da! grozav imi ești! Il batjocori în gînd Roni. Pai, cînd țineai toată Europa sub cizma voastră, nu era mare lucru să faci pe deșteptul! Acum, cu cuțitul la os să te vad! N-avea de gînd să-i comunice lui Schmidt reflecțiile pe care i le stîrnea persoana lui, totuși, nu rezistă ispitei de a-l întreba ironic:

— Ei, bătrîne, ce-i cu tine?

Schmidt înțelese foarte bine de ce Roni i se adresase cu propria-i poreclă.

— Nervii... mormai. S-a dus pe copca totul.

— Da? se poate, bătrîne? îl consolă, jumătate în glumă, jumătate serios, Roni. Vino-ți în fire! Nimic nu-i încă pierdut! Tocmai acum cînd se ajunge la o înțelegere cu englezii și americanii...

— Englezii și americanii!... spuse cu amarăciune Schmidt. Nu lasă mai întîi să ne măcelărim și pe urmă, cînd socot că vor mai avea nevoie de noi, ne cer să le mai mulțumim. Jandarmii lor la granițele Rusiei, asta vor să fim!

Roni renunță să mai discute. În halul în care era Schmidt, nu se putea sta de vorbă.

Neamțul nu-și reveni decît după-masă. Ceva mai bine dispus, se duse să-l caute pe Roni.

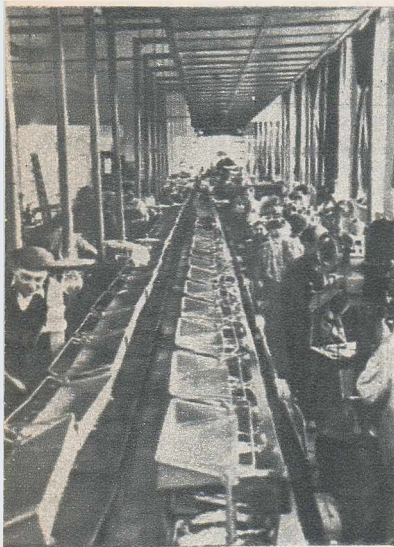
— Ascultă, îi spuse. Pentru mine totul e clar. Generalul von Vendva trimite, desigur, unităților noastre un ordin secret ca acestea să se predea fără luptă detașamentelor de parașutiști anglo-americani. Cum mi s-a cerut, așa vom proceda. Nu există însă nici un motiv să ne atingem de rețea.

În aceeași după-amiaza se întîlniră în biroul lui Roni cîțiva indivizi care numai cu o zi înainte se dușmăneau încă de moarte. După ce se mincaseră între ei ani întregi, acum se ațuau ca să infrunte primejdia comună. Frontul de Eliberare, care la ora aceasta era forța cea mai puternică din țară. Printre ei se afla și Nicol.

Discutara mai bine de o oră în biroul plin de fum, cu ferestrele închise ca nu cumva să poată fi spionați de afara. Tratatul decurseră în cea mai deplină înțelegere. „Aliații“ apăsuni nu pretindeau de la nemți altceva decît să se retragă pasnic, iar acele unități care nu vor avea timpul necesar să se retragă, să se predea fără lupte. Cazura de acord ca serviciile respective de spionaj să lucreze împreună numai în acțiunile îndreptate împotriva Frontului de Eliberare.

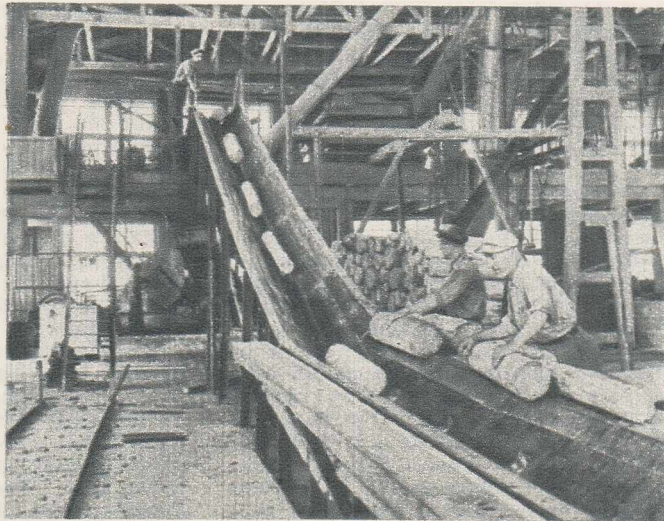
După plecarea celor care participaseră în ședința, Roni deschise fereastra. De jos, din strada, se putea vedea ieșind din camera și plîndî încet spre cer o coloană albăstră-cenușie de fum de țigară.





**CUPELE** pe care le vedeți alcătuiesc noua bandă rulantă, de circa 100 metri, de la fabrica de încălțăminte „Libertatea” din Arad. Cu ajutorul ei, fabrica își va spori considerabil productivitatea.

Fotografie de L. WEISS



**O INSTALAȚIE SOVIETICĂ** de mare randament contribuie la dezvoltarea fabricii de celuloză din Piatra Neamț. Cu ajutorul acestei instalații, care servește la tocarea lemnului necesar în procesul de fabricație a celulozei, s-a obținut o sporire simțitoare a productivității muncii.

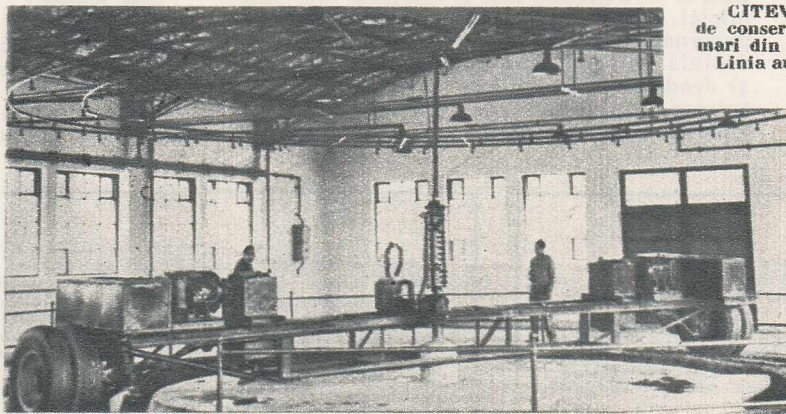
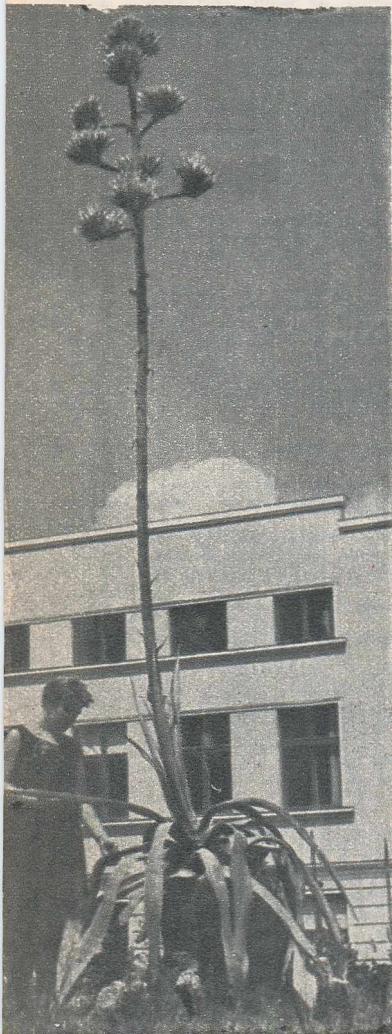
Fotografie de M. MAYER



**CITEVA VAGOANE DE CONSERVE** produce zilnic 1 de conserve de legume și fructe din Tecuci, una dintre cele mai mari din țară, creată în anii noștri de putere populară. Linia automată introdusă de curând va spori considerabil pro

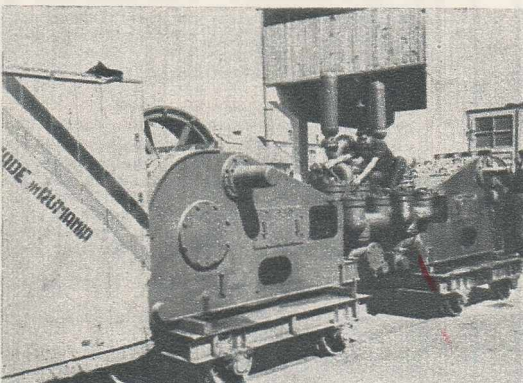
**AGAVA**, o plantă originată din Mexic, când trăiește pe mezguri străine înfloreste o singură dată în viața ei, la vârsta de... 40—100 de ani...

O asemenea agavă a înflorit de curând în Grădina Botanică din Cluj. Lujerul floral a atins înălțimea de 5 metri...



**„ȘOSEAUA” DIN LABORATOR.** Pentru cercetarea problemelor rutiere a fost pusă în funcțiune — la Institutul Politehnic din Iași — prima stație-pilot pentru încercări de drumuri. La realizarea acestei stații-pilot au contribuit un grup de cercetători de la Facultatea de Construcții din Iași, ingineri de la Institutul Politehnic ajutați de un colectiv de tehnicieni din cadrul Trustului 18 instalații (echipamentul electric) și meșteri de înaltă calificare de la atelierele „Ilie Pintilie” (echipamentul mecanic). Instalațiile de apă, de ploaie artificială și de inundații subterane au fost executate de atelierele „23 August”-Iași.

Fotografie de L. BENEȘ



**O ULTIMĂ REVIZIE** a pompelor de noroi pentru industria petroliferă, fabricate de uzinele „Strungul” din Orașul Stalin. Ele vor fi apoi ambalate în lăzi uriașe ce vor lua drumul străinătății, în cadrul planului nostru de export.

Fotografie de Ion FRIDMAN

**PIATRA TEIULUI** se află în comuna Poiana Teilor-Neamț, pe apa Bistriței. De Piatra Teiului se leagă nenumărate legende.



**LA 1200 m ALTITUDINE**, în mun. Fundata, regiunea Stalin, s-au construit o școală, în care învață circa 200 de elevi, și un cămin cultural. În prim-plan poate fi văzută noua clădire a școlii.



**ÎN POFIDA INFIRMITĂȚII.** Cu prilejul primului concurs pe țară al formațiilor artistice din cadrul Asociației surdo-mușilor din R.P.R. formația artistică a Filialei din Cluj a câștigat drapelul de echipă fruntașă, împărțind onorul primului loc cu echipa Filialei București. Echipa clujeană a prezentat cu mult succes o suită de dansuri sovietice precum și câteva scene de pantomimă și teatru vorbit, demonstrând victoria obținută de acești oameni — datorită condițiilor le-au fost create și sprijinului primit din partea specialiștilor — asupra infirmității.

Fotografie de A. MIHAILOP







prilejul Zilelor naționale ale U.R.S.S. la Expoziția universală de la Bruxelles, a sosit în Belgia K.E. Vorosilov, președintele Prezidiului Sovietului Central al U.R.S.S., însoțit de alte personalități oficiale sovietice. Fotografia ni-l înfățișează pe K.E. Vorosilov, împreună cu prințul Albert al Belgiei, vizitând pavilionul sovietic.



Luind cuvântul în ședința din 8 august a.c. a Adunării Generale a O.N.U., A.A. Sobolev, reprezentantul U.R.S.S., a subliniat că „sarcina principală a acestei sesiuni este să ia măsuri eficiente pentru slăbirea încordării internaționale și pentru lichidarea primejdiei de război create prin acțiunile agresive ale S.U.A. și Marii Britanii în Orientul apropiat și mijlociu... În primul rând — a declarat A.A. Sobolev — trebuie luate măsuri pentru retragerea neîntârziată a trupelor americane din Liban și a trupelor engleze din Iordania, deoarece staționarea lor în aceste țări reprezintă o primejdie permanentă pentru pacea și securitatea popoarelor și o încălcare flagrantă a Cartei O.N.U.”

În fotografie: A.A. Sobolev, rostindu-și cuvântarea la sesiunea extraordinară specială a Adunării Generale a O.N.U.



Într-una din casele capitalei libaneze. Patrioții libanezi s-au pregătit să intre în acțiune

Numărul total al trupelor americane din Liban a atins cifra de 23.500 soldați. Urmărind un efect propagandistic, S.U.A. au anunțat, în ajunul deschiderii sesiunii Adunării Generale a O.N.U., că vor evacua un batalion. Această evacuare a fost însă „amnată” cu câteva zile, în timp ce alte unități americane așteaptă să fie trimise în Liban. În fotografie: tancuri americane debarcate în Liban.



„Soldat american, aici în Orientul mijlociu ai de apărut idealuri înalte!”

Desen de I. DORU



În fiecare an, poporul birman cinsteste memoria eroilor căzuți în lupta pentru libertatea și independența Birmaniei. Iată-i pe președintele Uniunii Birmane, U Win Maung, și pe primul ministru U Nu și alți membri ai cabinetului birman la mausoleul lui Aung San, unul dintre conducătorii de seamă ai mișcării pentru independența Birmaniei.







Prin sosirea în capitala Uniunii Sovietice, la 14 august, a unui avion al societății indiene de transporturi aeriene „Air India International Corporation” au fost inaugurate legăturile aeriene directe Delhi-Moscova. O nouă contribuție la dezvoltarea relațiilor de prietenie dintre popoarele sovietic și indian.



În întreaga Franță au loc acțiuni ale muncitorimii pentru apărarea intereselor sale. Astfel, recent, muncitorii uzinelor Derveaux din Bezons au declarat grevă și, ieșind pe străzi, au manifestat cerind plata salariilor datorate. Totodată, greviștii au protestat împotriva planurilor conducerii întreprinderii de a închide uzina și de a concedia personalul.



O imagine grăitoare a „prețuirii” de care se bucură în rîndurile popoarelor din țările Americii Latine mr. Dulles și politica sa imperialistă de înrobire a popoarelor: studenți brazilieni spală în mod simbolic o stradă din Rio de Janeiro, pe care a trecut Dulles cu prilejul recente sale vizite în Brazilia.



Zilele acestea, noul ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Democratice Germane, Wilhelm Bick, și-a prezentat scrisorile de acreditare prezidentului Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P.R., tovarășul Ion Gheorghe Maurer.



Sute de țărani din comunele Sme Gherăeni și Cătești au participat la inaugurarea festivă a căminului cultural „Vasile Roaită” din comuna Smeeni, raionul Buzău. În fotografie: Căminul cultural „Vasile Roaită” și un grup de țărani la festivitatea inaugurării.



CARTI ȘCOLARE

Se apropie deschiderea anului școlar. În vederea acestui eveniment, librăriile din întreaga țară au pus în vânzare noile manuale școlare.





# ÎN JURUL GLOBULUI



## GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● Intilnirea prietenească dintre colectivele teatrale din patru țări de pe litoralul mării Baltice: R.D. Germană, R.P. Polonă, Finlanda și R.F. Germană. Intilnirea a avut loc în luna iulie, la Rostock (R.D.G.), unde au prezentat spectacole teatrul din Helsinki („Doamna din Niska-vuori” de Hella Wuolokki), cel din Szczecin („Visul unei nopți de vară” de Shakespeare), teatrul din Bremen („Nathan înțeleptul” de Lessing) și teatrul din orașul gazdă, care a jucat „Bătrânețe zbuciumată” de Rahmanov și „Bărbatul e bărbat” de Brecht;

● reprezentarea la teatrul din Voronej a primei piese scrise de dramaturgul local V. Korablinov. Piesa, intitulată „Alexei Kolțov”, este o caldă evocare a unui remarcabil poet din Voronej, care a fost prieten și colaborator al lui Bielinski. În regia lui F. Sisighin, rolul eroului a fost deținut de artistul C. Ojghin, în timp ce V. Salopov a redat figura mareului critic revoluționar-democrat;

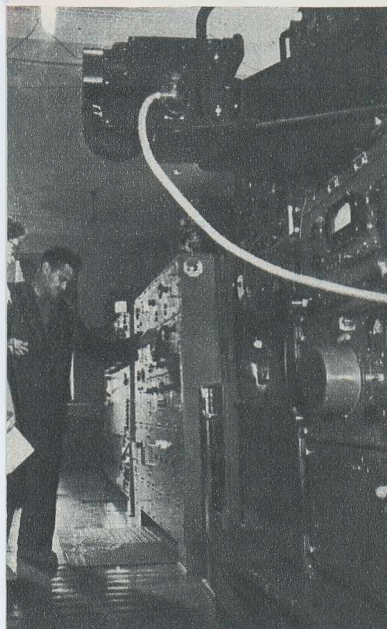
● ciclul de înregistrări pe discuri pe care-l realizează în prezent o întreprindere pariziană. Printre cele dintîi imprimări apărute, cităm „Cidul” în interpretarea ansamblului Teatrului Național Popular, „Mizantropul” cu Jean Louis Barrault și Madeleine Renaud, precum și câteva din marile poeme ale lui Maiakovski, recitate de actorul Pierre Brasseur.

PUBLICUL CRITICĂ...

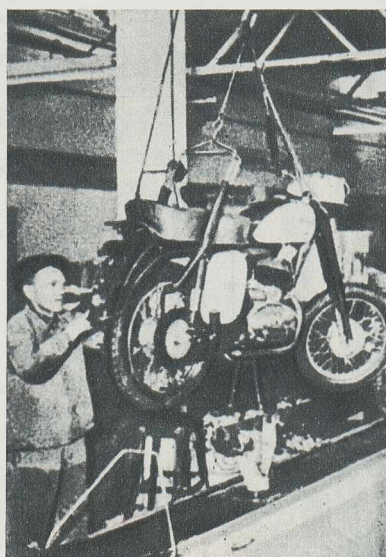
● graba cu care un teatru din Heidelberg (R.F.G.) a înscris în repertoriul său cea mai nouă piesă a lui Samuel Beckett, reprezentant de frunte al decadentismului occidental. Fără să cunoască deocamdată nimic altceva decît faptul că piesa se va intitula „Totul se prăbușește” — căci autorul nu a scris pînă acum... decît titlul — ansamblul german a și început construirea decorurilor. Căci pentru o piesă de Beckett, indiferent de conținut, decorul trebuie să reprezinte întotdeauna o dezolantă „abstracție”;

● scandaloașa reprezentație dată de un teatru din Lisabona cu piesa portugheză „Noul Attila”, care nu este altceva decît o nerusănată răstălmăcire a contra-revoluției din Ungaria. Reacția defavorabilă a spectatorilor a obligat teatrul să retragă piesa de pe afiș, după o singură săptămîină de reprezentații date în fața unei săli aproape goale.

## GONG!



**CONTRIBUȚII LA TEZAUURUL ȘTIINȚIFIC MONDIALE.** Este cunoscut marelui științar rus adus de știința sovietică la lucrărilor desfășurate în cadrul Anului Geofizic Internațional, lucru recunoscut recent și savantul englez Sidney Chapman, președintele comitetului special internațional A.G.I. Fotografia înfățișează stația de studiere a ionosferii, construită la scova, în cadrul Anului Geofizic.



**MOTOCICLETA NR. 1.000.000.** Uzinele cehoslovace au produs pînă în prezent impresionantul număr de un milion de motociclete; azi, fiecare a treia motocicletă din lume fiind de proveniență cehoslovacă. În fotografie: este finisată motocicletă nr. 1.000.000.

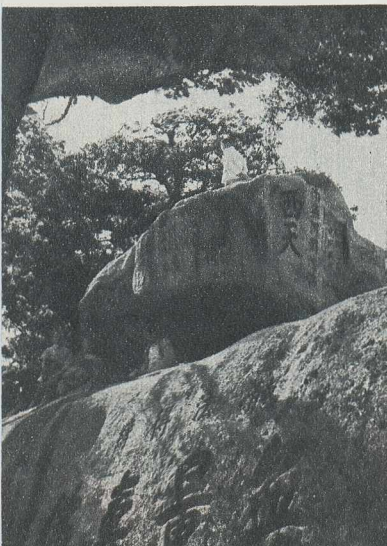


**FEMEIA CU PATRU MIINI?** Numai două din cele patru miini din fotografie sînt „veritabile” și aparțin unei doamne din Oxfordshire (Anglia). Celelalte două — aplicate una pe poșetă, iar alta pe cap — constituie, după părerea inventatoarei, o „revoluție” în modă. O „revoluție” care-l poate face pe orice om de bun-simț să-și pună... miinile-n cap...



**GOALA „DEMOCRAȚIEI”.** Conducerea unei școli din Schorndorf (R.F.G.) a început să-și inițieze elevii în „tainele” democrației burgheze: partide, propagandă, candidați, liste electorale, localuri de etc. Au fost însă omise cu bună-știință unele elemente atât de mult folosite în Germania occidentală ca: teroare, războaie, promisiuni deșarte, demagogie, țări șovine etc. Dacă acestea n-ar fi fost „uitate”, imaginea democrației burgheze ar fi fost ceva mai completă...

**MUNTELE PU TO** din insulele Cușan, lângă coasta de est a R.P. Chineze, este cunoscut prin pitorescul său și numeroșii turiști. În fotografie: un grup de excursioniști chinezi fotografiat pe unul din picurile muntelui Pu To, pe ale cărui stînci sînt incrustate meroase inscripții străvechi.

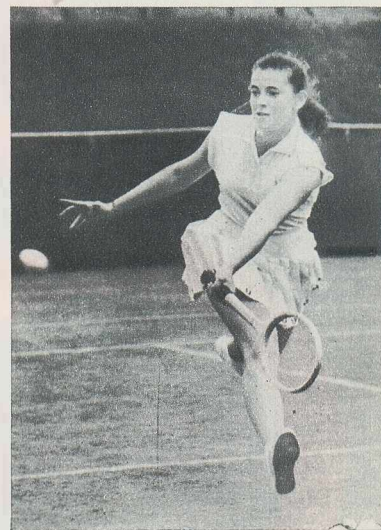


**O COLECȚIE CU ADEVĂRAT UNICĂ** este cea a lui Jozef Kolder, directorul Fabricii de Bere din Zary (R.P. Polonă), care conține nu mai puțin de 350 cană și vase diferite pentru bere. Iată-l pe colecționar examinînd cu vădită satisfacție, cea mai prețioasă piesă: o cană de bere datînd din anul 1593.



**ACȚIUNI PATRIOTICE.** În prezent se desfășoară mari lucrări pentru extinderea portului Rostock (R.D.G.) cu participarea entuziastă a numeroși oameni ai muncii, care prestează muncă voluntară.

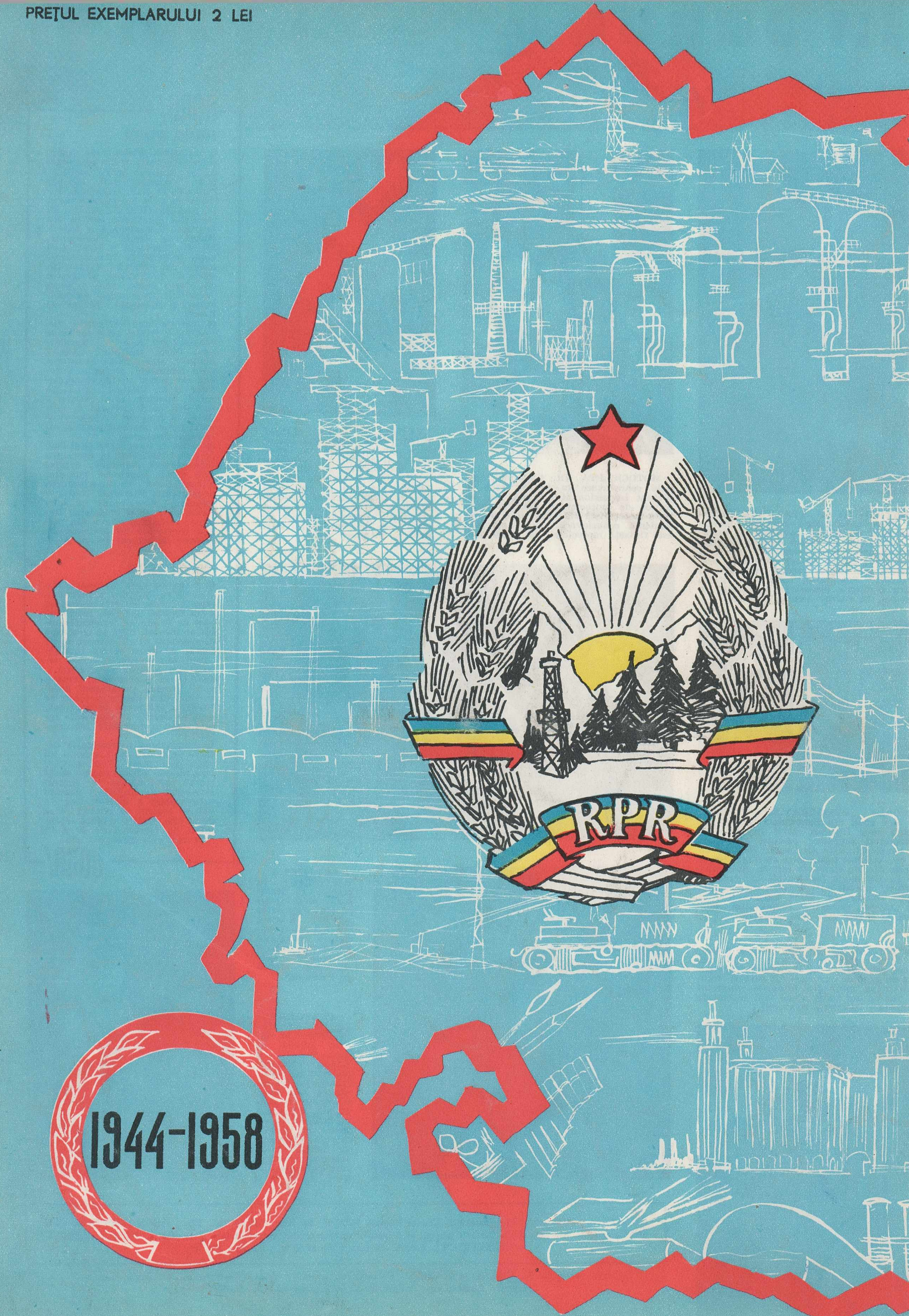
**PERFORMANȚE DE SEAMĂ.** Participînd la clasicul turneu de tenis de la Wimbledon (Anglia), rezervat juniorilor, tînăra sportivă sovietică Ana Dmitrieva, în vîrstă de 16 ani, a reperat un deosebit succes. Iată-o în timpul disputării partidei cu jucătoarea H. Ruinen, partidă pe care a cîștigat-o cu 8-6; 6-4.



REDACȚIA: București, Piața Științei. Căsuța Poștală 3507 of. 33. Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Coperta: desen de N. Claudiu și N. Hiloht. Prezentarea grafică: Vlad Mușatescu și Dan Biriădeanu. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin”.





1944-1958